

Idi oojai ooji Paavora Λvaavoitudadami RoomΛrΛ oidacami

¹ AanΛ ΛrPaavora Suusi Cristo piooñigadΛ. Dai gΛnoojidi aanΛ aapimΛ vaavoitudadami RoomΛrΛ oidacami. Diuusi giñmaa sΛlicami ansaidΛ Λrootosicamicana aanΛ dai Λcovai giñvusaitu ansaidΛ gaaagidiña aanΛ sai Diuusi cΛgacΛrΛ gavuvaidi.

² ΛΛquioma Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ ooja Diuusi ñiooquidΛrΛ sai Diuusi aagai sai poduucai ΛpΛduñia agaitadai. ³ Agai aagai sai divia agai gΛrtΛaanΛdamiga Suusi Cristo Diuusi maradΛ ismacΛdΛ tΛvai tΛvaagiañdΛrΛ. Agai oodami duucai vuusai daidΛ ΛrΛraí Davicaru cajiudadΛ. ⁴ Suusi Cristo muu dai Λpamu duaaca coidadΛ saagidaiñdΛrΛ. GomaasicΛdΛ cΛgga gΛmaí issΛlicΛdΛ ΛrDiuusi maradΛ dai viaa guvucadagai dai tomali Λmo imidagai maisoimaasi idui. ⁵ Cristo cΛgacΛrΛ giññaidi cascΛdΛ giñagidi ansaidΛ Λrootosicamicana aanΛ, Diuusi ipΛli cascΛdΛ. Dai giñootoi Λgai ansaidΛ gaaagidiña Diuusi ñiooquidΛ sai poduucai vΛasi naana maasi oodami saagida oidacana sioorΛ vaavoitudadagi dai ΛΛgiadagi. ⁶ Dai aapimΛ ΛrΛmo oodami ismaacΛdΛ Diuusi Λcovai vuvaitu mΛsaidΛ ΛrmamaatΛrdamigadΛcana Suusi Cristo.

⁷ Diuusi gΛnoigΛdai daidΛ Λcovai gΛnvuvaitu mΛsaidΛ ΛrmaamaradΛcana. AanΛ ipΛlidi is-Diuusi gΛrooga ΛΛmadu gΛrtΛaanΛdamiga Suusi

Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan taadacagi.

⁸ Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ giñvʌsaitu cascʌʌ viaa aanʌ sʌʌlicami isñioocadagi Diuusi ʌʌmadu. Dai aagidi aanʌ Diuusi isaliʌ baigiñʌlidi aanʌ vʌʌsi aapimʌcʌʌʌ. Tomasiaaco siaaco aimʌrai aanʌ gʌʌagai gʌnvʌavoidaraga cascʌʌ. ⁹ Aanʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌsi giñgʌvʌcʌdagacʌʌʌ maioojodaitai gaaagidi aanʌ isSuusi Cristo Diuusi maradʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vʌviadami. Diuusi cʌʌ maata iñsaana aliʌsi gʌntʌʌgitoi vʌʌscʌrʌ siuu duucu gamamadadagi. ¹⁰ ʌʌqui abiaadʌrʌ daanaʌ aanʌ Diuusi sai giñmaacana oigaragai isʌgai ipʌliadagi sai aanʌ istuidʌna ismʌʌca gʌndividagi. ¹¹ Gʌnnʌida iñʌlidi aanʌ, dai vaamioma gʌnsoiña iñʌlidi mai vaamioma cʌʌga oidaca isducatai Diuusi ipʌlidi mai vaamioma cʌʌga vaavoituda aapimʌ. ¹² Siʌʌscadʌ nʌida aanʌ mʌsʌʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ dai aapimʌ nʌida siʌʌ cʌʌga vaavoitudai aanʌ aipaco baigʌrʌʌliatudamu aatʌmʌ.

¹³ Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ ismʌiyooco imidagai gʌnnʌidamua iñʌlidiña aanʌ dʌmos maiquia istui. Aanʌ ipʌlidi ismʌuidutai aapimʌ Roomʌrʌ oidacami vaavoitudagi Suusi Cristo dai ʌʌgiadagi ʌpan duucʌi sibʌcoga oidacami siaaco gaaagidiña aanʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ, cascʌʌ imia iñʌlidi aanʌ dai gʌnnʌida iñʌlidi. ¹⁴ Aanʌ viaa isaagidagi Diuusi ñiooquidʌ ʌgiliego dai aa ʌma maasi ñioocadami, dai sasʌtuduacami dai maisastuduacami. ¹⁵ Poduucʌi ʌʌpʌ sʌʌlicʌʌʌ ipʌlidi aanʌ isgʌnaagidagi aapimʌ

RoomarΛ oidacami isSuusi Cristo arcΛagacΛra vuviadami.

¹⁶ AanΛ maisiaa arai isgaaagiadagi isSuusi Cristo arcΛagacΛra vuviadami. SiΛscadΛ gaaagiadagi aanΛ gomaasi vΛscatai sioorΛ vaavoitudai cΛagacΛra vuvacΛi Diuusi guvucadadΛcadΛ. ArΛga Diuusi ñiooquidΛ arjudidíu vΛatarΛcatadai dΛmos sivi arvΛscatai vΛΛtarΛ. ¹⁷ Diuusi ñiooquidΛra aagai sai sioorΛ vaavoitudagi isSuusi Cristo arcΛagacΛra vuviadami Diuusi cΛagacΛra nΛidiña ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ΛΛquioma poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ dai pocaiti: “SioorΛ vaavoitudagi Diuusi, Diuusi cΛagacΛra nΛidiña ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai Λgai vΛascΛra oidacamu Diuusi ΛΛmadu”.

¹⁸ CΛga gΛmaatΛ isDiuusi aliΛ soimaa taatamitldi vΛΛsi soimaasi ivuaadami. Λgai soimaasi ivueeyi dai poduucai maidadagitoi aa isvaavoitudagi istumaasi arvaavoi. ¹⁹⁻²⁰ Λsoimaasi ivuaadami cΛga maatΛ isoidaga Diuusi. TomasioorΛ nΛidi vΛΛsi istumaasi oidaga oidi daama dai poduucai cΛΛ maatΛ isoidaga Diuusi tomasi mainΛidi oodami Diuusi. AidΛsi abiaadΛra Diuusi idui oidigi cΛga gΛmaatΛ isoidaga Diuusi, dai isΛgai tomastuigaco viaa guvucadagai, cascΛdΛ Λgai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Λgai ΛΛgi arduñidΛ isDiuusi soimaasi taatatuldagi. ²¹ Tomasi cΛga maatΛ Λsoimaasi ivuaadami isoidaga Diuusi vΛascΛra maisiaa duutudaiña

isducatai gaaagai, tomali maipocaitiña agai sai baigallidi Diuusicada. Baiyoma agai tatagitoti istumaasi maicacagaducami dai vaamioma maimaata caacana istumaasi cacagaducami. ²² Tomasi polidi agai isali sastuduga dmos vaamioma vupuiurutu. ²³ Dai agai gaaagai isiaa duutuadagi Diuusi ismaacada tomastuigaco oidaga dai vascara maisiaa duutudai baiyoma idui agai momoono uusicada dai ooodaicada apa maasi oodami, dai apa maasi ujuurugi, dai apa maasi cacasi, dai apa maasi cocoyi, dai siaa duutudaiña poliditai isagai ardidiuusi.

²⁴ Cascada Diuusi gajiaadara viaa agai dai dagito saida ivuaadana agai istumaasi sigal nanaascami istumaasi agi agai ipali isivuaadagi, dai sai googosi ganducamicana. ²⁵ Agai maivaavoitudai istumaasi aagai Diuusi tomasi caa maatacatadai isiarvaavoi. Baiyoma vaavoitudai istumaasi maitarvaavoi. Diuusi idui oodami, dai ujuurugi, dai cocoyi, dmos aoodami idui moono ismaacada apa maasi oodami dai ujuurugi dai cocoyi dai siaa duutudaiña. Dai maisiaa duutudaiña Diuusi siora aliasi gaaagai issiaa duutuadagi vascara.

²⁶ Cascada Diuusi gajiaadara viaa agai dai dagito sai googosi ganducamicana. Asta ooqui dagito cacalli dai agi googosi ganducamicana. ²⁷ Dai cacalli agi poducaivueeyi apa dai Diuusi alia soimaasi taatamituldi cascada cocora poducaivuaadatai.

²⁸ Aidasida asoimaasi ivuaadami camaitipali isvaavoitudagi Diuusi tai Diuusi gajiaadara viaa dai dagito sai tatagitoina naana maasi

maicΛCΛΛgaducami daidΛ ivuaadana mui naana maasi istumaasi maitΛaagai isivuaadagi. ²⁹ Λgai Λrsoimaasi ivuaadami dai googosi gΛnducami dai maicΛΛ tuutuiga dai viaaca Λlidiña mui naana maasi istumaasi viaa aa dai coimudadΛ tuutuiga, daidΛ Λrgacoodacami, dai oomaliga, dai yaatavoga, dai naana caiti nΛidiña aa ³⁰ dai aagatΛraga istumaasi maitΛrvΛΛtarΛ, dai cΛΛdai Λgai Diuusi, dai gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛlidiña, dai maisiaa duutudaiña aa, dai vΛΛscΛrΛ tΛtΛgitoiña isducatai soimaasi ivuaadagi, dai maisiaa duutudaiña gΛndΛΛdΛ, ³¹ dai maimaatΛ caΛ istumaasi cΛCΛΛgaducami, dai maitivueeyi istumaasi aagai, dai maioigΛdai oodami, dai maioigΛldi aa, dai maisoigΛnΛlidi aacΛdΛ. ³² Tomasi cΛΛ maatΛ Λgai istumaasi Diuusi tΛjai oodami saidΛ ivuaadana dai maatΛ Λgai sai siorΛ soimaasi ivuaadagi maitistutuidi isiimiagi Diuusi ΛΛmadu dai vΛΛscΛrΛ apiasoimaasi ivueeyi dai baigΛnΛlidiña Λgai siΛΛscadΛ aa pomaasi ivuaadagi ΛΛpΛ.

2

¹ CascΛdΛ isΛmaadutai pocaitiadagi sai aliΛsi Λrsoimaasi ivuaadami Λoodami ismaacΛdΛ glaagai tami sai glaagai issoimaasi taatagi ducami ispocaitiadagi sai Λgai ΛpΛ glaagai issoimaasi taatagi. Λgai Λrsoimaasi ivuaadami ΛpΛ Λpan duucai Λgai cascΛdΛ. ² Dai cΛΛ maatΛ aatΛmΛ iscΛΛga ivueeyi Diuusi siΛΛscadΛ soimaasi taatamituldiadagi ismaacΛdΛ soimaasi ivueeyi. ³ SiorΛ pocaitiadagi sai aliΛsi

arsoimaasi ivuaadami aa dai vΛΛscarΛ apan
 duucaí ivueeyi maitΛaagai ispoΛliadagi sai
 Diuusi maisoimaasi taatatulda agai agai apan
 duucaí soimaasi taatatulda agai agaa soimaasi
 ivuaadami. ⁴ Oodami maitΛaagai istΛtΛgitodagi
 ismaicΛΛga ivueeyi Diuusi baiyoma aliΛsi gΛaagai
 istΛtΛgitodagi isDiuusi maiquia soimaasi taatatuli
 dai aliΛ cΛΛ tuiga vui sai Λma duucaí tΛtΛgitona.
⁵ DΛmos iscatΛvΛpi daivuñiagi vai agai vΛΛscarΛ
 Λma duucaí gΛntΛtΛgitua Diuusi vaamioma
 soimaasi taatatuldamu, siΛΛscadΛ diviagi agai
 dai nΛidagi ismaacΛdΛ arcΛΛga ivuaadami dai
 ismaacΛdΛ armaicΛΛga ivuaadami. ⁶ SiΛΛscadΛ
 diviagi Diuusi agai baiduñia agai vΛΛscatai
 ΛΛmadu. ⁷ Sioora apiaivuaadagi istumaasi
 Diuusi ipΛlidi ipΛlidity isDiuusi baigΛΛliadagi
 agai vui dai isvΛΛscarΛ oidaca agai Diuusi
 ΛΛmadu, Diuusi maaquia agai oigaragai sai
 vΛΛscarΛ oidacana agai ΛΛmadu. ⁸ DΛmos Diuusi
 aliΛsi soimaasi taatatuldamu agai ismaacΛdΛ
 vuidΛrΛ vΛΛtΛ Diuusi dai maivaavoitudai Diuusi
 ñiooquidΛ baiyoma soimaasi ivueeyi agai.
⁹ SΛΛlicΛdΛ soimaasi taatamu vΛΛscatai ismaacΛdΛ
 soimaasi ivueeyi, apΛga Λjudidíu dai gooquiΛrΛ
 agai ismaacΛdΛ maitarjudidíu. ¹⁰ DΛmos agai
 ismacΛdΛ ivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi,
 Diuusi baigΛΛliadamu agaicΛdΛ dai iibastudacan
 tadacamu, apΛga Λjudidíu dai gooquiΛrΛ agai
 ismaacΛdΛ maitarjudidíu.

¹¹ Diuusi nΛida agai vΛΛsi oodami ismaacΛdΛ
 arcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ armaicΛΛga
 ivuaadami. Dai Diuusi soimaasi taatamitulda agai
 vΛΛsi Λsoimaasi ivuaadami. ¹²⁻¹⁵ Diuusi soimaasi

ismamaatʌtuldiagi aa ʌgai gʌagagai isivuaadagi poduucai isducatai gamamaatʌtulda ʌliadagi. Ismaacʌʌ gamamaatʌtuldi sai maitʌagagai isgʌʌsiadagi ʌgai maitʌagagai isgʌʌsiadagi ʌʌpʌ. ²² Dai ismaacʌʌ gamamaatʌtuldi sai maitʌagagai isgoogosi gʌnducamicagi ʌgai maitʌagagai isgoogosi gʌnducamicagi ʌʌpʌ. Dai ismaacʌʌ cʌʌdai momoono ismaacʌʌ siaa duutuadagi oodami maitʌagagai isgʌʌsiadagi istumaasi oidaga quiquiuupiʌʌʌ siaaco oidaga ʌmomoono. ²³ Dai ʌgai ismaacʌʌ gʌgʌrducʌʌ gʌʌlidi pocaititai sai Diuusi aagidi aduñʌ Moseesacaru istumaasi ooja ʌgai dai cʌʌ maata ʌgai istumaasi aagai sʌʌlicamiʌʌʌ dai vʌʌscʌʌʌ maiʌʌgidi poduucai aliʌ soiduucai nʌidi Diuusi. ²⁴ Pocaiti Diuusi ñiooquidʌʌʌ: “Aapimʌ ismaacʌʌ ʌʌʌjudidíu soimaasi ivueeyi cascʌʌʌ ʌgai ismaacʌʌ maitʌʌʌjudidíu vui ñioocai Diuusi”.

²⁵ Vaavoava saidʌ ʌʌʌʌʌgai isiaʌʌʌjudidíucagi isʌʌʌgiadagi ʌgai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dʌmos ismaiʌʌʌgiada ʌgai aidʌ gia ducami ismaitʌʌʌjudidíucagi ʌgai. ²⁶ Dʌmos isʌgai ismaacʌʌ maitʌʌʌjudidíu ʌʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ Diuusi cʌʌgacʌʌʌ nʌijadamu ʌgai ducami isiaʌʌʌjudidíucagi. ²⁷ Siʌʌscadʌ ʌjudidíu maiʌʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ tomasi caoojisicami viaa ʌgai dai ismaacʌʌ maitʌʌʌjudidíu ʌʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ poduucai gʌmaata isʌʌjudidíu maicʌʌga ivueeyi. ²⁸ Maisiu vʌʌsi ʌjudidíu ʌʌʌDiuusi maamaradʌ tomasi iquitʌqui ʌgai tuutucugadʌ poduucai isduucai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌʌʌ. ²⁹ Baiyoma Diuusi

maamaradΛ arΛgai ismaacΛdΛ Diuusi maacai
ibΛdagai utudui dai poduucai Λgai camaitivuaada
Λlidi istumaasi soimaasi dai Diuusi IbΛadΛΛΛmadu
daja Λgai ismaacΛdΛ vaavoitudai dai ΛΛgidi Diuusi.
Dai Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛijadamu Λgai tomasi
oodami maicΛΛgacΛrΛ nΛidi.

3

1 VΛΛscΛrΛ aliΛsi arsoiñi isarjudidíucagi
oodami daidΛ arsoiñi isΛjudidíu iquitΛquicagi
tuutucugadΛ. 2 Diuusi Λcovai vuvaitu Λjudidíu sai
Λgai oojana ñiooquidΛ dai nuucadacana loojai.
3 Vaavoava sai ΛΛmadutai Λjudidíu maivaavoitu
Diuusi, dΛmos Diuusi gia vΛΛscΛrΛ iduuñimu
istumaasi aagai. 4 Λgai vΛΛscΛrΛ ivueeyi istumaasi
aagai, tomasi vΛΛsi oodami yaatavoga. Pocaiti
Diuusi ñiooquidΛrΛ:

Tomasi oodami polidi ismaitarvaavoi istumaasi
aagai Diuusi,

VΛΛscΛrΛ nΛidamu Λgai isiarvaavoi istumaasi aa-
gai Diuusi.

Ascaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ.

5-6 DΛmos isΛmaadutai pocaitiadagi sai
siΛΛscadΛ soimaasi ivuaadagi oodami sai
poduucai gΛmaatΛ isDiuusi cΛΛ tuiga dai cascΛdΛ
maitΛaagai issoimaasi gartaatamituldiada Λgai,
tomasi pocaiti ΛΛmoco vΛΛscΛrΛ maitarvaavoi.
Diuusi vΛΛscΛrΛ cΛΛga ivueeyi siΛΛscadΛ soimaasi
taatatuldi oodami.

7-8 ΛΛmo oodami giñiooquidi dai pocaiti ansai
gamamaatΛtuldi aanΛ sai gΛaagai issoimaasi
ivuaada oodami sai poduucai sioma cΛΛga
gΛmaatΛ isDiuusi maitarsoimaasi ivuaadami.

Λgai pocaiti ansai gamamaatΛtuldi aanΛ sai isyaatagΛda Λmoco poduucai siooma cΛga gΛmaatΛ isDiuusi maitarsoimaasi ivuaadami. Diuusi maiyaatagΛi cascΛdΛ. Sai cascΛdΛ Diuusi maitΛagai issoimaasi taatamituldiagi ismaacΛdΛ soimaasi ivueeyi. DΛmos Diuusi cΛga iduuñimu siΛscadΛ soimaasi taatatuldiagi Λgai ismaacΛdΛ pocaitiadiagi.

⁹ AatΛmΛ judidíu maivaamioma cΛga tuutuiga siaa oodami. CamaatΛ aatΛmΛ isvΛasi oodami oidigi daama oidacami arsoimaasi ivuaadami.

¹⁰ Pocaiti Diuusi ñiooquidarΛ:

Tiipu tomali Λmaadutai maisoimaasi ivuaadami.

¹¹ Tiipu tomali Λmaadutai ismaacΛdΛ maatΛ caΛcagi Diuusi ñiooquidΛ.

Dai tomali Λmaadutai maimaatΛca Λlidi iscaiti Diuusi ñiooquidarΛ.

¹² VΛscatai gajiaadarΛ vipieeyi Diuusi,

Dai vΛscatai arsoimaasi ivuaadami.

Tomali Λmaadutai maitivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi.

¹³⁻¹⁴ VΛscatai aryaatavogami daidΛ arroomaligami.

Dai mosΛagi soimaasi ñiooqui aagaiña Λgai.

¹⁵ TomastucΛdΛ gΛncoodaiña oodami.

¹⁶ GomaasicΛdΛ soiduucai gΛnnΛidiña oodami aipacoga.

¹⁷ Dai mosgΛncocoda Λlidiña Λgai.

¹⁸ MaiΛbΛidi Λgai Diuusi.

Ascatai Diuusi ñiooquidarΛ.

¹⁹ CΛΛ maatΛ aatΛmΛ isDiuusi maa Moseesacaru asΛlicami sai oodami Λgídítai caΛcana.

Diuusi sállicadla soimaasi taatulda agai sioora maiaggiadagi dai agai maiviaacamu isducatai gånsoiñagi. Dai poduucai aapla vlassi oodami oidigi daama oidacami arsoimaasi ivuaadami Diuusi vuitapi. ²⁰ Moseesacaru sállicamigadacada maata aatama isiarsoimaasi ivuaadami. Diuusi cãlgacãra nãidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai agai Suusi Cristo maisiu aãgigitai caacatai Moseesacaru sállicamigadla.

²¹ Aidasi maiquiaa divia acristo tami oidigi daama ajudidíu gnaajagãña iscãlgacãra oidacagi dai aaggiadagi vlassi Moseesacaru sállicamigadla, agai polidiña sai poduucai istutuidi isiimiagi Diuusi amadu. Dai gooquiãra Diuusi ootoi acristo tami oidigi daama sai agai maatauldana aoodami isducatai istutuidi Diuusi iscãlgacãra nãijadagi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Diuusi ñiñiooquituldiadamigadla casi gaaagigitadai isDiuusi poduucai iduñia agaitadai. ²² Tomasioora ismaacada vaavoitudai isSuusi Cristo arcãlgacãra vuviadami. Diuusi cãlgacãra nãijadamu agai ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ²³ Tomali amo oodami maitivueeyi istumaasi Diuusi ipãlidi vlasscatai soimaasi ivueeyi cascada. ²⁴ Diuusi oigãldi agai ismaacada vaavoitudai isSuusi Cristo arãcãlgacãra vuviadami dai cãlgacãra nãidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Diuusi poduucai ivueeyi oigãdaitai agai. Diuusi maitataanã namãgadla

cΛΛgacΛrΛ vuvaidaragai. ²⁵ VΛΛsi oodami aliΛsi soimaasi ivueeyi cascΛΔ gΛaagaitadai isDiuusi soimaasi taatatuldagi dΛmos Diuusi ootoi ΛSuusi Cristo tami oidigi daama sai muucuna curusiaba dai soimaasi taatatuli dai poduucai Λoodami camaitΛaagai issoimaasi taatagi soimaasi ivuaadatai. Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaidi Λgai ismaacΛΔ vaavoitudai gomaasi. VΛΛsi gomaasi idui Diuusi sai poduucai maatΛna Λoodami isDiuusi cΛΛga idui oigΛdacai ΛΛquidΛ soimaasi ivuaadami. ²⁶⁻²⁸ Dai isDiuusi apiacΛΛga ivueeyi sivi oigΛditai dai cΛΛgacΛrΛ nΛiditai vΛΛscatai ismaacΛΔ vaavoitudai isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami maisiu Λgai ismaacΛΔ pocaiti sai cΛΛga ΛΛgidi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ cascΛΔ maitiipu istuisidΛ gΛgΛrducΛΔ gΛnΛliadagi tomali Λmaadutai.

²⁹ Diuusi ΛrDiuusigadΛ Λjudidíu dai Λgai ismaacΛΔ maitΛrjudidíu ΛΛpΛ. ³⁰ Mosali Λmo Diuusi oidaga dai Λgai oigΛdi dai cΛΛgacΛrΛ nΛidi vΛΛscatai ismaacΛΔ vaavoitudai isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami tomasi ΛrΛmoco ismaacΛΔ iquitΛa gΛtuucuga ischo ΛΛpΛ. ³¹ Tomasi Λrvaaivoi iscΛΛgacΛrΛ vuvacai oodami vaavoitudaitai isΛSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami vΛΛscΛrΛ aliΛsi gΛaagai isΛΛgiadagi Diuusi sΛΛlicamigadΛ.

4

¹ Avraañicaru ΛrgΛrΛΛqui aduñicaru. Sivi nΛidamu aatΛmΛ isducatai Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi Λgai ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi

ivuaadamudai. ²⁻³ IsAvraañi iduuñimudai amo istumaasi cʌʌgaducami sicascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadamudai Diuusi aidʌ gia viaacamudai Avraañi istuisidʌ gʌducʌdʌ gʌʌliadagi. Dʌmos Diuusi ñiooquidarʌ pocaiti: “Avraañi vaavoitu Diuusi cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai”. Cascʌdʌ Avraañi maiviaa istuisidʌ gʌducʌdʌ gʌʌliadagi. ⁴ Isʌmoco iduuñiagi amo aa duiñdagai aamudʌ gʌaagai isaa namʌquidagi, mʌstumaasi aa namʌquidagi maitʌroidicami. ⁵ Diuusi ipʌlidi isʌoodami cʌʌgacʌrʌ oidacagi dʌmos maisiu poduucai oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌoodami baiyoma Diuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi amo soimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ vaavoitudagi Diuusi. ⁶ Davicaru aagai sai aliʌ baigʌʌlidiña amo oodami siʌʌscadʌ Diuusi oigʌldagi dai cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi vaavoitudacai ʌgai Diuusi. Dai pocaiti Davicaru:

⁷ Baigʌʌlidi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ.

⁸ Baigʌʌlidi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi camaisoimaasi taatatulda agai.

Ascaiti Davicaru.

⁹⁻¹⁰ Avraañi sʌʌlicʌdʌ baigʌʌli aidʌsi Diuusi oigʌli ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai ʌgai Diuusi maiquiaa iquitʌcai ʌgai gʌtuucuga. Pouduucai cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ iquitʌcʌi gʌtuucuga siʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ maiquitʌcʌi gʌntuucuga. ¹¹ Avraañicaru cavaavoitu Diuusi dai gooquiʌrʌ iquitʌ gʌtuucuga sai poduucai nʌidiña aa isDiuusi cacʌʌgacʌrʌ

nλidi λgai, vaavoitu λgai Diuusi cascΛΔ. Dai poduucai Avraañicaru λraduñΔcatadai λgai ismaacΛΔ vaavoitudai Diuusi maiiquitΛcai gλtuucuga dai poduucai λpΛ gλmaatΛ isDiuusi oigλldi dai cλλgacλrΛ nλidi λgai. ¹² Avraañicaru λraduñΔcatadai λgai ismaacΛΔ iquitΛcλi gλntuucuga vaavoitudacai Diuusi λpan duucai Avraañicaru vaavoitudaitadai.

¹³ Diuusi aagidi λAvraañicaru sai vλλsi oidigi λrtuidadΛca agaitadai, λgai λλmadu cajiudadΛ, Diuusi poduucai aagidi Avraañicaru vaavoitudacai λgai dai maisiu λλgidacai Diuusi sλλlicamigadΛ. ¹⁴ λλmoco pocaiti sai vλλsi oidigi λrtuidadΛca agai λgai ismaacΛΔ λλgidi Diuusi sλλlicamigadΛ dai maisiu λgai ismaacΛΔ vaavoitudai Diuusi dλmos gomaasi maitλrvaavoi. Isiλrpoduucaicamudai aidλ gia maitλrsoiñicamudai vaavoidaragai, tomali maitλrsoiñicamudai ismaacΛΔ aagai Diuusi. ¹⁵ SiλλscadΛ aatλmλ gλraajagλdagi isλλgiadagi Diuusi sλλlicamigadΛ sai λgai cλλgacλrΛ gλrnλidiña dai sai cλλgacλrΛ gλrvuvaidana λgai viaa issoimaasi gλrtaatamituldiadagi maicλλga λλgigitai aatλmλ. Ismaitiipucamudai sλλlicami aidλ gia maitiipucamudai oodami maiλλgidaracami.

¹⁶ Diuusi cλλgacλrΛ nλidi λoodami vaavoitudacai λgai daidλ λoodami maigamaitΛcλi cλλgacλrΛ vuvaidaragai. Cλλga maatΛ aatλmλ isDiuusi cλλgacλrΛ gλrnλidi tomasi ivueeyi aatλmλ judidíu viituldaragadΛ ischo λpΛ, isvaavoitudada

aatΛmΛ Diiusi Δpan duucal Avraañicarū. Podu-
 ucail Δgai ΔrgΔraduñicaru, ¹⁷ cascΛdΛ pocaiti Diu-
 usi sai Avraañicaru ΔroogadΛ ducami mui oodami
 naana maasi ñioocadami. Diiusi cΛΔgacΛrΛ ñaidi
 tomastuma oodami isvaavoitudagi Diiusi Δpan
 duucal Avraañicaru. Diiusi aliΛ viaa guvucadagai
 dai Δgai duduaacaldi coidadΛ dai siΛΔscadΛ Diu-
 usi aagadagi saidΛ ΔpΔdunia agai Δmo istumaasi
 ismaacΛdΛ maiquiaa ΔpΔdii ducami iscaasi ΔpΛ
 duuñimudai.

¹⁸ CascΛdΛ aidΛsi Diiusi aagidi Avraañicaru
 sai ooñigadΛ marata agaitadai saidΛ ΔmaradΛ
 cajiudadΛ sΛΔlicΛdΛ muiduca agaitadai
 taidΛ Avraañicaru cΛΔga vaavoitu tomasi
 maibaigaca maascatadai gomaasi. ¹⁹ Tomasi
 Avraañicaru viaacatadai Δmo sientu uumigi
 daidΛ Saara ΔrooñigadΛ dai viaacatadai
 maaco coobai dan baivustaama uumigi aliΛsi
 ΔrcΛcΛΔliocoidadΛcatadai Δgai dai camaibaigaca
 maascatadai ismaamaracagi. ²⁰ DΔmos
 Avraañicaru apiacΛΔga vaavoitudaitadai Diiusi
 dai asta vaamioma vaavoitu. Dai tomasi
 maiquiaa viaacatadai Δgai istumaasi aagidi
 Diiusi vΛΔscΛrΛ cΛΔga ñioo Δgai Diiusi vΛΛtarΛ.
²¹ SΛΔlicΛdΛ cΛΔga vaavoitudai Δgai isDiiusi
 istutuidi isiduñiagi istumaasi aagai. ²² CascΛdΛ
 Diiusi oigΛdi Avraañicaru soimaascamigadΛ
 dai Diiusi pocaiti sai camaitΔrsoimaasi
 iducami Avraañicaru. ²³ AidΛsi Diiusi aagidi
 Avraañicaru sai oigΛli Δgai dai cΛΔgacΛrΛ ñaidi
 ducami istomali Δmo imidagai maisoimaasi
 iduuñimudai mosvaavoitudacai Δgai Diiusi,
 maisiu mosΔcaasi Avraañicaru aagidi Δgai

gomaasi. ²⁴ Diuusi g_Λraagidi aat_ΛΛ_Λ Λ_ΛΛ_Λ. Diuusi g_Λroig_Λldi dai c_ΛΛgac_ΛΛ_Λ g_Λr_Λldi aat_ΛΛ_Λ Λ_ΛΛ_Λ ismaac_ΛΔ_Λ vaavoitudai Diuusi ismaac_ΛΔ_Λ duaacali g_Λr_ΛΛaan_ΛΔamiga Suusi Cristo coidad_Λ saagidaiñd_ΛΛ_Λ. ²⁵ Agai muu dai poduuc_Λi g_Λroig_Λldi g_Λrsoimaascamiga dai duaaca dai poduuc_Λi Diuusi pocaiti sai camait_Λrsoimaasi iducami aat_ΛΛ_Λ.

5

¹ Poduuc_Λi Diuusi c_ΛΛgac_ΛΛ_Λ g_Λr_Λldi ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudac_Λi aat_ΛΛ_Λ dai poduuc_Λi g_Λniib_Λstacan tadacagi g_Λriib_Λdaga. Suusi Cristo muu dai poduuc_Λi g_Λroig_Λldi g_Λrsoimaascamiga casc_ΛΔ_Λ. ² Dai poduuc_Λi istutuidi aat_ΛΛ_Λ ismamadadagi dai poduuc_Λi apiac_ΛΛgac_ΛΛ_Λ g_Λr_Λldi Diuusi. Dai alia baig_Λr_Λldi aat_ΛΛ_Λ n_Λn_Λracatai si_ΛΛscad_Λ Diuusi g_Λr_Λvaidaquiagi t_Λvaagiamu t_Λsai Λ_Λmadu daraajana. ³ Dai g_ΛΛag_Λi isbaig_Λr_Λliadagi aat_ΛΛ_Λ si_ΛΛscad_Λ soimaa taatamadagi, gomaasi g_Λrsoic_Λi aat_ΛΛ_Λ issoimaa taatamadagi dai maivui ñi_Λocadagi Diuusi dai t_Λsai vaamioma ivuaada r_Λlidiña istumaasi Diuusi ip_Λldi. ⁴ Dai si_ΛΛscad_Λ soimaasi taatamadagi dai maivui ñi_Λocadagi poduuc_Λi baig_Λldi Diuusi aat_ΛΛ_Λc_ΛΔ_Λ. Dai si_ΛΛscad_Λ Diuusi baig_Λliadagi aat_ΛΛ_Λc_ΛΔ_Λ gomaasi g_Λrsoic_Λi t_Λsai n_Λn_Λracana aat_ΛΛ_Λ si_ΛΛscad_Λ Diuusi g_Λr_Λvaidaquiagi t_Λvaagiamu dai s_ΛΛlic_ΛΔ_Λ vaavoitudai aat_ΛΛ_Λ isDiuusi s_ΛΛlic_ΛΔ_Λ iduñia agai istumaasi aagai ñi_Λoquid_ΛΛ_Λ. ⁵ Dai

si¹¹ascad¹¹ vaavoitudai aat¹¹ma Diuusi tomali
 amo imidagai maisiaa gar¹¹aratudadamu ¹¹gai,
¹¹gai v¹¹ascara ivueeyi istumaasi aagai casc¹¹da.
 Diuusi ootoi gal¹¹badaga sai gar¹¹madu daacana
 dai Diuusi Ib¹¹ada gar¹¹mamaat¹¹tuldi sai Diuusi
 ali¹¹si gar¹¹oig¹¹dai.

⁶ Aat¹¹ma maitistutuiditadai is¹¹agi c¹¹agac¹¹ra
 gar¹¹vuvaidagi. Tai Suusi Cristo divia aid¹¹si
 Diuusi ip¹¹ali dai muu sai c¹¹agac¹¹ra vuvac¹¹na
 soimaasi ivuaadami. ⁷ Baitoma maitiipu tomali
 amaadutai oidigi daama siora¹¹ muquia liadagi
 sai c¹¹agac¹¹ra vuusai¹¹na amai tomasi c¹¹ tuiga
 ismaac¹¹da gamuaatuda agadagi. Damos isali¹¹ c¹¹
 tuigacagi amo oodami ismaac¹¹da gamuaatuda
 agadagi aid¹¹ gia oidacan tada amaadutai siora¹¹
 muquia liadagi ¹¹gai v¹¹atar¹¹. ⁸ Damos Cristo
 muu tasai aat¹¹ma c¹¹agac¹¹ra vuvac¹¹na tomasi
 quiaa arsoimaasi ivuaadamicatadai aat¹¹ma ⁹ dai
 poduucai Diuusi gar¹¹t¹¹agi isali¹¹si gar¹¹oig¹¹dai
 dai c¹¹agac¹¹ra gar¹¹n¹¹idi ducami istomali amo
 imidagai maisoimaasi ivuaadamudai casc¹¹da
 aat¹¹ma camaiviaa issoimaa taatagi Diaavora
 lamadu. ¹⁰ Aid¹¹si maiquiaa vaavoitu aat¹¹ma
 Diuusi, ¹¹gai gar¹¹vid¹¹ra caat¹¹catadai soimaasi
 ivuaadatai aat¹¹ma damos Suusi Cristo muu tasai
 aat¹¹ma c¹¹agac¹¹ra vuvac¹¹na dai poduucai Diuusi
 camait¹¹rvid¹¹ra caat¹¹. Sivi sioma c¹¹aga istutuidi
 Diuusi isc¹¹agac¹¹ra gar¹¹vuvaidagi duaacacai Suusi
 Cristo dai camaivuid¹¹ra v¹¹ata aat¹¹ma Diuusi.
¹¹ Casc¹¹da ali¹¹ baig¹¹ralidi aat¹¹ma Diuusi vui.

---

¹² Adánacaru ar¹¹p¹¹agadada oodami ismaac¹¹da
 oidacatadai oidigi daama dai soimaasi idui

Agai dai cascada muu cascada vlassi oodami soimaasi ivueeyi dai cooyi. ¹³ Ismaitiipucamudai sallyicami tomali amaadutai maitistutiadamudai ispocaitiadagi ismailagidi sallyicami vlassara aidasi maiquiaa maa Diuusi gallyicamiga Moseesacaru oodami casoimaasi ivuaadatadai. ¹⁴ Damos oodami vlassara coodana lapa aidasi abiaadara oidacatadai Adanacaru asta aiduucami sioidacatadai Moseesacaru poduucai isduucai cooyi Moseesacaru abiaadara dai sivi quiaa cooyi cascada gmaatla issoimaasi ivuaadana agai tomasi maipan duucai soimaasi ivuaadana agai Adanacaru. Maipan tuutuiga Adanacaru lamadu Cristo ismaacada divia agaitadai.

¹⁵ Adanacaru soimaasi idui dai cascada muu agai dai vlassi cajiudadala coi lapa damos Suusi Cristo muu dai poduucai Diuusi oigaldi dai calgacala naidi muidutai. Poduucai maipan dui Suusi Adan. ¹⁶ Asoimaascami ismaacada idui Adan maipa maasi calgacala vuvaidaragai ismaacada garmacai Diuusi. Adanacaru soimaasi idui dai cascada soimaasi ivueeyi vlassi oodami vai Diuusi soimaasi taatamituldi damos Cristo muu vai cascada Diuusi calgacala naidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai calgacala vuvaidi tomasi oodami aliisi arsoimaasi ivuaadami. ¹⁷ Adanacaru soimaasi idui dai cascada vlassi oodami viaa iscoiyagi, Suusi Cristo muu dai vlassatai ismaacada Diuusi calgacala naidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai agai oidacamu Suusi Cristo lamadu lavaagiara tomastuigaco.

¹⁸ Adanacaru soimaasi idui dai cascada soimaasi ivueeyi vlassatai vai Diuusi soimaasi

taatamituldi. Damos Suusi Cristo idui amo istumaasi cagaducami vai cascada Diuusi cagacala naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai dai poduucai tomastuigaco oidacamu Diuusi lamadu. ¹⁹ Adanacaru maialagi Diuusi vai cascada vascatai soimaasi ivueeyi damos Suusi Cristo lagi Diuusi vai Diuusi cagacala naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

²⁰ Diuusi maa oodami gallicamiga sai poduucai maatana oodami isalia maialagi Diuusi. Damos aidasi oodami vaamioma soimaasi ivuaadatadai vaamioma oigaldi Diuusi lagi dai oigadai.

²¹ Oodami apiasoimaasi ivuaadatadai dai cascada viaacata dai iscoiyagi. Damos Suusi Cristo muu sai poduucai oodami cagacala vuvacana dai tomastuigaco oidacana Diuusi lamadu dai cascada Diuusi cagacala naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai dai poduucai lagi lagi oodami isalia oigadai.

6

¹⁻³ Damos maitagai isapiasoimaasi ivuaadagi vai poduucai Diuusi oigaldiadagi dai poduucai gamaata issallicada oigadai lagi oodami. Gantagitovurai isvascatai aatama ismaacada casi garvapacoi Suusi Cristo guvucadadacada poduucai rapan ducami iscoimudai aatama lagi lamadu dai viaa aatama guvucadada lagi dai istutuidi aatama iscamaisoimaasi ivuaadagi. Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai

isΔDiaavora, cascΔΔ maitΔaagai issoimaasi ivuaadagi.

⁴⁻⁵ AatΔΔ quiaa Δrsoimaasi ivuaadamicatadai dai aidΔsi gΔrvapacoi aatΔΔ ducami isyaasapicamudai ΔΔmadu Cristo dai ducami isduduaacamudai aatΔΔ coidadΔ saagidaiñΔrΔ ΔΔmadu Cristo Diuusi guvucadadΔcΔdΔ dai poduucai viaa aatΔΔ ibΔdagai utudui. ⁶ Dai ducami iscoi aatΔΔ curusiaba Suusi Cristo ΔΔmadu dai poduucai camaitivueeyi aatΔΔ mosΔcaasi istumaasi ipΔlidi aatΔΔ poduucai isduucai ivuaadana ΔΔquioma, ⁷ Δmo muuquiadΔ camaisoimaasi ivueeyi cascΔΔ. ⁸ Ducami iscacoi aatΔΔ Cristo ΔΔmadu sΔΔlicΔdΔ ducami iscaduduaaca Cristo ΔΔmadu dai caviaa ibΔdagai utudui. ⁹ CΔΔ maatΔ aatΔΔ sai Cristo duaaca coidadΔ saagidaiñΔrΔ dai camaimuquia agai tomali Δmo imidagai cascΔΔ. ¹⁰ Oodami soimaasi ivueeyi cascΔΔ Cristo curusiaba muu poduucai Diuusi soimaasi taatatuli Suusi Cristo dai camaiviaa isΔpamu muquiagi. DΔmos sivi Suusi Cristo tomastuigaco oidaga Diuusi ΔΔmadu ivueeyi Diuusi aa duiñdadΔ. ¹¹ SiΔΔscadΔ soimaasi iduñia Δliada aapimΔ gΔaagai mΔspoΔliada aapimΔ mΔsaidΔ ΔrcoidadΔ ducami dΔmos isiduñia Δliada aapimΔ Diuusi aa duiñdadΔ Suusi Cristo ΔΔmadu gΔaagai mΔspoΔliadagi mΔsai maitΔrcoidadΔ.

¹² CasiavΔr maitΔndadagitoda isΔDiaavora soimaasi gΔnduiñtuldagi dai poduucai camaisoimaasi ivuaadamu aapimΔ. ¹³ MaitavΔr ivuaada istumaasi ΔDiaavora ipΔliadagi baiyomavΔr ivuaada istumaasi Diuusi ipΔliadagi ducami iscacoimudai aapimΔ dai Δpamu duduaaca. ¹⁴ ΔDiaavora camaitΔntΔaanΔdamu.

AapimΛ camaiviaa isΛΛgiadagi vΛΛsi ismaacΛΔΛ aagai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛΓΛ dai cΛΛgacΛΓΛ vuvaquiagi, mosgΛaagai isvaavoitudagi Suusi Cristo vai poduucai Diuusi gΛnoigΛldi dai cΛΛgacΛΓΛ gΛnnΛidi.

15 VΛΛscΛΓΛ maitΛaagai isapiasoimaasi ivuaadagi tomasi maiviaa isΛΛgiadagi vΛΛsi ismaacΛΔΛ aagai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛΓΛ.

16 CΛΛ maatΛ aapimΛ sai isΛmaadutai baiduñiagi dai gaaata duñia agadagi Λmo piooñi duucai Λgai gia viaa isΛΛgiadagi gΛaamu. Poduucai ΛpΛ siooΓΛ ΛΛgiadagi ΛDiaavora gΛaamu duucai tomali Λmo imidagai maiimia agai Diuusi ΛΛmadu. DΛmos siooΓΛ ΛΛgiadagi Diuusi cΛΛgacΛΓΛ oidacamu dai imi agai Diuusi ΛΛmadu. 17 DΛmos baigiñΛlidi aanΛ DiuusicΛΔΛ isaapimΛ ismaacΛΔΛ ΛΛquioma ΛΛgidiña ΛDiaavora gooquiΛΓΛ cavaavoitu Diuusi dai sivi ΛΛgidityai caΛ Diuusi ñiooquidΛ. 18 Dai sivi camaitΛrpipiooñigadΛ aapimΛ ΛDiaavora baiyoma ΛrpipiooñigadΛ aapimΛ Diuusi dai cΛΛgacΛΓΛ oidaga. 19 Aagai aanΛ gapipiooñiga dai gaaamu mai poduucai sioma cΛΛga maatΛ caΛca aapimΛ. ΛΛquioma ΛΛgidiña aapimΛ ΛDiaavora daidΛ ivuaadana mui naana maasi soimaascami dΛmos sivi gΛaagai isΛΛgiada aapimΛ Diuusi daidΛ ivuaadagi istumaasi cΛΛgaducami.

20 AidΛsi quiaa ΛΛgidiña aapimΛ ΛDiaavora maiviaacana aapimΛ isivuaadagi istumaasi cΛΛgaducami. 21 Istumaasi ivuaadana aapimΛ maitΛrsoiñi poduucai baiyoma mosmaitistutuiditadai aapimΛ isiimiagi Diuusi ΛΛmadu mossiaa ΛΛrai aapimΛ sivi ΛgaicΛΔΛ

ismaacΛΔΛ ivuaadana. ²² DΛmos sivi camaiΛΛgidi aapimΛ ΛDiaavora baiyoma ΛΛgidi aapimΛ Diuusi gomaasi gia Λrsoiñi dai poduucai aapimΛ ΛrΛcovai vuvaidadΛ Diuusi dai tomastuigaco oidacamu aapimΛ Diuusi ΛΛmadu. ²³ Λgai ismaacΛΔΛ ΛΛgidi ΛDiaavora maiimia agai Diuusi ΛΛmadu dΛmos Λgai ismaacΛΔΛ ΛΛgidi Diuusi, Diuusi maaquimu Λgai oigaragai istomastuigaco oidacamu Diuusi ΛΛmadu vaavoitudaitai Λgai Suusi Cristo.

7

¹ Giñaaduñi aapimΛ cΛΛga maata isΛmo oodami istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai sΛΛlicamiΛrΛ siΛΛsi uucami oidacagi siΛΛscadΛ coiyagi amaasi gia cho. ² Amo ooqui cunacami viaa isΛΛmadu oidacagi gΛcuna siΛΛsi uucami oidacagi cunadΛ, poduucai aagai sΛΛlicamiΛrΛ cascΛΔΛ. DΛmos siΛΛscadΛ muquiagi cunadΛ Λooqui camaiviaa isΛΛgiadagi gosΛΛlicami ismaacΛΔΛ poduucai aagai sai Λmo ooqui cunacami viaa isΛΛmadu oidacagi gΛcuna. ³ DΛmos isΛooqui vΛΛnagi Λmai cΛΛli quiaa oidacatai cunadΛ Λgai soimaasi ivueeyi. Dai ismuquiagi cunadΛ Λgai istutuidi isvΛΛnagi Λmai cΛΛli dai maisoimaasi ivueeyi.

⁴ Giñaaduñi poduucai ΛΛpΛ aidasi muu Suusi Cristo camaiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ dai aidasi vaavoitudai Suusi Cristo poduucai Λrducami iscoimudai aapimΛ Suusi Cristo ΛΛmadu curusiaba dai cascΛΔΛ maiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ dai cΛΛgacΛrΛ vuvaquiyagi, dai ducami

isduduaacamudai aapimΛ coidadΛ saagidaiñdΛrΛ
 ΛΛmadu Cristo Diuusi guvucadadΛcΛdΛ dai
 poduucai viaa ibΛdagai utudui dai Cristo
 ΛΛmadu oidaga daidΛ ivueeyi Diuusi aa duiñdadΛ.
 5 AidΛsi quiaa ivuaadatadai aapimΛ istumaasi
 ΛDiaavora ipΛlidi aidΛsi maí aapimΛ Moseesacaru
 sΛΛlicamigadΛ vaamioma soimaasi ivuaada
 Λlidadai dai poduucai camaiiimia agaitadai
 aapimΛ Diuusi ΛΛmadu. 6 DΛmos sivi ducami
 iscacoimudai Cristo ΛΛmadu cascΛdΛ maiviaa
 isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru
 sΛΛlicamigadΛ. ΛΛquioma ivuaadatadai aapimΛ
 Diuusi aa duiñdadΛ Λgigitai Moseesacaru
 sΛΛlicamigadΛ. Λgai ΛrcΛΛlimudadΛ sΛΛlicami.
 DΛmos sivi ivueeyi aapimΛ Diuusi aa duiñdadΛ
 viaacatai ibΛdagai utudui Diuusi IbΛadΛ
 guvucadadΛcΛdΛ.

7 CΛΛ maata aapimΛ isMoseesacaru
 sΛΛlicamigadΛ maitΛrsoimaascami. VΛΛscΛrΛ
 ismaiidacamudai sΛΛlicami maimaatΛcamudai
 aanΛ istumaasi Λrsoimaascami. IssΛΛlicamiΛrΛ
 maiaagadamudai sai maitΛagai isviaaca Λliadagi
 gavustuidaga aidΛ gia maimaatΛcamudai aanΛ
 gomaasi. 8 AidΛsi maiquiaa maatacatadai
 aanΛ ΛsΛΛlicami maimaatΛcatadai aanΛ
 istumaasi Λrsoimaascami dΛmos aidΛsi
 maí aanΛ ΛsΛΛlicami aidΛ gia aanΛ viaaca
 iñΛlidadai gavustuidaga aanΛ Λrsoimaasi
 ivuaadamicatadai cascΛdΛ. Ismaiidacamudai
 sΛΛlicami maimaatΛcamudai oodami istumaasi
 Λrsoimaascami. 9 AidΛsi maiquiaa maata
 caΛcatadai aanΛ ΛsΛΛlicamigadΛ Moseesacaru
 aanΛ aliΛ baigiñΛlidiña dΛmos aidΛsi camaí aanΛ

istumaasi aagai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛrΛ aidΛ gia maí aanΛ ismaiΛΛgidadai ΛsΛΛlicami daidΛ rsoimaasi ivuaadamicatadai, dai poduucai maiimia iñagaitadai aanΛ Diuusi ΛΛmadu. ¹⁰ Dai poduucai ΛsΛΛlicamiΛrΛ gΛaagaitadai ismaatΛmudai aanΛ isducatai cΛΛgacΛrΛ oidacagi baiyoma maí aanΛ ismaiimia iñagaitadai Diuusi ΛΛmadu. ¹¹ Poduucai ΔDiaavora giñyaatagi giñtΛgitoli ansaidΛ istutuidi aanΛ isΛΛgiadagi vΛΛsi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ dai cΛΛgacΛrΛ vuusiagi dΛmos maitistui aanΛ isΛΛgidagi vΛΛsi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ dai cascΛdΛ maiimia iñagaitadai Diuusi ΛΛmadu.

¹² SΛΛlicamiΛrΛ maiaagai tomali Λmo istumaasi soimaascami vΛΛsi istumaasi gΛaagai ami ΛrcΛΛgaducami. ¹³ ΛsΛΛlicami maitΛrduñidΛ ismaiimi iñagaitadai aanΛ Diuusi ΛΛmadu, ΔDiaavora rduñidΛ, Λgai soimaasi iduiñtuldi oodami cascΛdΛ. Λoodami maiΛΛgidi Diuusi sΛΛlicamigadΛ dai poduucai soimaasi ivueeyi dai maiimia agai Diuusi ΛΛmadu dai poduucai gΛmaatΛ ismaicΛΛgadu issoimaasi ivuaadagi.

¹⁴ Diuusi maa ΛsΛΛlicami Moseesacaru dai ΛsΛΛlicami aliΛ cΛΛgadu. DΛmos aanΛ piooñigadΛ giñducami ΔDiaavora dai cascΛdΛ soimaasi ivuaada iñΛlidi aanΛ. ¹⁵ AanΛ sΛΛlicΛdΛ ivuaada iñΛlidi istumaasi cΛΛgaducami, dΛmos maitistutuidi, baiyoma ivueeyi aanΛ istumaasi maiiojoidi. ¹⁶ CΛΛ maatΛ aanΛ ismaicΛΛga ivueeyi dai maatΛ aanΛ isΛsΛΛlicami aliΛ cΛΛgadu tomasi maiΛΛgidi aanΛ. ¹⁷ Poduucai aanΛ maisoimaasi ivuaada iñΛlidi dΛmos ΔDiaavora soimaasi giñduiñtuldi cascΛdΛ maitΛrgiñduñi aanΛ. ¹⁸ Dai cΛΛ maatΛ aanΛ

iñsaanΛ arsoimaasi ivuaadami maitiñΛΛmadu daacatai Diuusi. AanΛ cΛΛga ivuaada iñΛlidi dΛmos maitistutuidi. ¹⁹ AanΛ maitivueeyi istumaasi cΛΛgaducami tomasi cΛΛga ivuaada iñΛlidi baiyoma apiasoimaasi ivueeyi aanΛ tomasi maisoimaasi ivuaada iñΛlidi. ²⁰ Poduucai isivuaada aanΛ istumaasi maitipΛlidi, ΛDiaavora Λgai dai soimaasi giñduiñtuldi.

²¹ Gomaasi apΛvueeyi aanΛcΛdΛ siΛΛscadΛ cΛΛga ivuaada iñΛliada aanΛ baiyoma soimaasi ivueeyi. ²² AanΛ oojoidi Diuusi sΛΛlicamigadΛ ²³ dΛmos oidaga Λmo istumaasi ismaacΛdΛ giñsobicΛi isΛΛgiada aanΛ Diuusi sΛΛlicamigadΛ. Λgai arΛDiaavora ismaacΛdΛ soimaasi giñduiñtuldi dai giñmaisacan duu.

²⁴ SΛΛlicΛdΛ soigiñΛlidi aanΛ. SioorΛ arpipiooñigadΛ Diaavora maiajioopai Diuusi ΛΛmadu cascΛdΛ aliΛsi tΛgito aanΛ sioorΛ cΛΛgacΛrΛ giñvusaidagi vai giñdagituagi ΛDiaavora nai camaisoimaasi ivuaada aanΛ. ²⁵ BaigiñΛlidi aanΛ DiuusicΛdΛ isSuusi Cristo gartΛaanΛdamiga istutuidi iscΛΛgacΛrΛ giñvuusaidagi. AanΛ ΛΛgiada iñΛlidi Diuusi sΛΛlicamigadΛ dΛmos ΛDiaavora soimaasi giñduiñtuldi.

8

¹ SioorΛ vaavoitudai Suusi Cristo dai camaisoimaasi ivueeyi isduucai ivuaadana maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo baiyoma ivueeyi istumaasi Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi, Λgai gia Diuusi caoigΛi dai maisoimaasi taatatuldamu. ² SioorΛ vaavoitudai Suusi Cristo

ʌgai viaa guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ
 gʌrmaacai ibʌdagai utudui. Diuusi Ibʌadʌ
 guvucadadʌ cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu taidʌ ʌDiaavora
 giñdagito nai imia iñagai aanʌ Diuusi ʌʌmadu
 cascʌdʌ camaitʌagai issoimaasi ivuaada aanʌ.
 3 ʌoodami maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ, maiʌʌgidi ʌgai
 sʌʌlicami cascʌdʌ. Dʌmos Diuusi ootoi gʌmara
 sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana ʌoodami. Suusi
 Cristo ʌrDiuusi maradʌ dai oodami duucai
 vuusai dʌmos tomali ʌmo imidagai maisoimaasi
 idui ʌgai. Oodami ʌrsoimaasi ivuaadami
 cascʌdʌ Suusi Cristo curusiaba gʌmuaatu
 ducami isʌgai ʌrsoimaasi ivuaadamicamudai
 dai oodami camaisoimaasi ivuaadami duucai vii.
 4 Diuusi idui gomaasi tʌsai poduucai istutuidiña
 aatʌmʌ isʌʌgiadagi istumaasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ
 camaitivueeyi aatʌmʌ istumaasi aatʌmʌ ʌgi
 ipʌlidi baiyoma ivueeyi aatʌmʌ istumaasi ipʌlidi
 Diuusi Ibʌadʌ.

5-6 Sioorʌ ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi
 ʌgai mostʌʌgitoiña istumaasi iduñia ʌlidi.
 ʌgai maiviaa ibʌdagai utudui. Dʌmos sioorʌ
 ivueeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai
 mostʌʌgitoiña istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi
 isivuaada ʌgai. Dai ʌgai gia viaa ibʌdagai utudui
 dai gʌniibʌstacan taadacana. 7-8 Sioorʌ ivueeyi
 istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi vui vʌʌʌ Diuusi.
 ʌgai maitipʌlidi tomali maitistutuidi isʌʌgiadagi
 Diuusi sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ Diuusi maitistutuidi
 isbaigʌliadagi ʌgaicʌdʌ.

9 Dʌmos Diuusi Ibʌadʌ aapimʌ gʌʌʌmadu
 daja cascʌdʌ maitivueeyi aapimʌ istumaasi

ΛΛgi ipΛlidi baiyoma ivueeyi aapimΛ istumaasi ipΛlidi Diuusi IbΛadΛ. IsDiuusi IbΛadΛ maiΛΛmadu daacagi oodami Λgai maivaavoitudai Suusi Cristo.

¹⁰ DΛmos isΛCristo ΛΛmadu daacagi oodami Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛijadamu Λgai ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascΛdΛ tomastuigaco oidacamu ibΛadΛ. ¹¹ Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadΛ saagidaiñdΛrΛ daidΛ isDiuusi IbΛadΛ gΛnΛΛmadu daacagi aidΛ gia siΛΛscadΛ coiya aapimΛ Diuusi gΛnduduaacaldamu. Diuusi IbΛadΛ gΛnΛΛmadu daja cascΛdΛ.

¹² Giñaaduñi aatΛmΛ viaa isivuaadagi istumaasi Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi dai maisu istumaasi aatΛmΛ ΛΛgi ipΛliadagi. ¹³ DΛmos isaapimΛ ivuaadagi istumaasi aapimΛ ΛΛgi ipΛliadagi aidΛ gia maiimimu aapimΛ Diuusi ΛΛmadu. Baiyoma isDiuusi IbΛadΛ guvucadadΛcΛdΛ ivuaada aapimΛ istumaasi Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi aidΛ gia camaisoimaasi ivuaadamu aapimΛ.

¹⁴ SioorΛ vaavoitudadagi isDiuusi IbΛadΛ soicΛi sai cΛΛga tΛtΛgitoiña, Λgai ΛrDiuusi maamaradΛ. ¹⁵ Diuusi IbΛadΛ divia dai gΛnΛΛmadu daaca agai cascΛdΛ maitΛagagai isΛΛbiada aapimΛ Diuusi Λpan duucaι Λmo piooñi ΛbΛidiña gΛaamu. AapimΛ ΛrmaamaradΛ Diuusi, Diuusi IbΛadΛ ipΛlidi cascΛdΛ. CascΛdΛ gΛaagagai isgΛrooga aagada aatΛmΛ Diuusi. ¹⁶ Dai Diuusi IbΛadΛ gΛrmaatΛtuli sai aatΛmΛ sΛΛlicΛdΛ ΛrDiuusi maamaradΛ. ¹⁷ AatΛmΛ ΛrDiuusi maamaradΛ cascΛdΛ gΛrmaaquimu Λgai istumaasi viaa poduucai isduucai maacai Λgai Suusi Cristo. AatΛmΛ vΛΛscΛrΛ oidaca ragai Suusi Cristo ΛΛmadu tΛvaagiΛrΛ cascΛdΛ viaa aatΛmΛ issoimaa

taatamadagi poduucai isduucai soimaa taata agai.

¹⁸ VΛASCARA siΛASCADA tATAGitoda aatAMA isDiuusi gARmaquia agai mui naana maasi CACΛAGaducami dai istumaasi soimaa taatamai aatAMA sivi maitARistumaasi. ¹⁹⁻²¹ Aidasi Adánacaru soimaasi idui EdeenARA aidA abiaadARA divia ADiaavora oidigARA dai Diuusi soimaa taatatuli Adánacaru dai ootoi oidigARA muuquigami dai darai uuparai dai mui naana maasi istumaasi maicACΛAGaducami. SiASCADA Suusi Cristo diviagi APamu tami oidigi daama dai VΛasi vaavoitudadami AMmadu daraajamu poduucai gAMAatAMu isVAavoitudadami SAALICADA ARDiuusi maamarada amaasi ugitimu uuparai, dai VΛasi soimaascami, dai muuquigami dai VΛasi istumaasi maicAGadu oidigi daama, ADiaavora camaitAanADA agai cascADA. DaidA VAavoitudadami camaisoimaasi ivuaadamu tomali AMo imidagai. ²² CAA maata aatAMA iscoocodagai, dai soimaa taataragai, dai muuquigami dai VΛasi istumaasi soimaascami oidaga oidigi daama. ²³ Dai aatAMA ismaacADA vaavoitudai Suusi Cristo soimaa taatamai APa tomasi Diuusi Ibaada gARAMmadu daja dai apiasoimaasi taatamai dai nANARA siASCADA gAMAatAMu isVΛasi vaavoitudadami SAALICADA ARmaamarada tVAagiARA dai aatAMA casi ipALidi isajiagi siASCADA Diuusi gARmaquiagi ibADagai utudui dai camaicoocorda ragai dai camaicoodamu aatAMA. ²⁴ SiORA CAGacARA vuvaquia A liadagi gAagai isvaavoitudadagi dai nANARacagi siASCADA Diuusi CAGacARA vuvaidagi soimaasi ivuaadami saagidaiñdARA

damos istumaasi canaijada oodami maitaagai isapiananaracagi. ²⁵ Baiyoma istumaasi mainaijada agai gia gaagai isnanaracagi dai isnanaracagi vaavoitudaitai amo istumaasi gomaasi garsoicai isnanaracagi maivui ñioocaitai Diusi.

²⁶ Dai Diusi Ibada garsoicai ara ismamadadagi aatama maimaata isducatai dai maimaata istumaasi aagidagi Diusi. Diusi Ibada daanai Diusi aatama garvatarai mainiooquicada mosaijigai agai. ²⁷ Diusi caa maata istumaasi tatagitoi oodami dai caa maata istaiya alidi Diusi Ibada siuu duucu agai daanai Diusi vaavoitudadami vatarai istumaasi Diusi ipalidi.

---

²⁸ Caa maata aatama sai isoigada aatama Diusi dai isivuaada istumaasi Diusi ipalidi aidai gia vasi istumaasi avuaadagi aatamacada arsoini aatama lagi garvatarai. Diusi poduucai ipalidi saidai arsoinicana aatama garvatarai cascada. ²⁹ Tucamidara abiaadara Diusi maata siora covai vuvaituda agai saidai aramaamaradacana. Diusi aqai abiaadara aagai sai siora vaavoitudagi apan tuutiaca agai Diusi marada ismaacada tavai tvaagiaiñdara dai poduucai Diusi marada arsiagida ducamica agai. ³⁰ Dai covai vuvaidacai aagidi sai agiditai cacana istumaasi aagidagi agai dai siora agiditai caaca istumaasi aagai Diusi. Diusi caagacara naidi agai ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Dai Diusi

aagai sai amo imidagai oidacamu agai amadu tavaagiarat tomastuigaco.

³¹ Vasi gomaasicada cal maata aatama isDiuusi sallicada garsoicai dai tomali maadutai maivaamioma istutuidi isDiuusi. ³² Diuusi ootoi gamara tami oidigi daama dai dagito sai soimaa taatana muucucai curusiaba tasai poduucai calgacarat vuvacana aatama dai Diuusi sallicada garmaquia agai vasi istumaasi tagito aatama poduucai isduucai ootoi agai gamara sai calgacarat garvuvaidana. ³³ Diuusi casi covai garvuvaitu dai calgacarat garnaidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai aatama cascada maitipu siora istutiadagi isgapiarat garvuupiadagi Diuusi vuitapi tasoimaasi ivueeyi.

³⁴ Cascada maitipu siora gataañiagi masai soimaasi gartaatuldana. Suusi Cristo muu dai gooquiarat apamu duaaca dai sivi salisa padarat daja Diuusi dai daanai Diuusi aatama garvullatarat.

³⁵ Aliasi garoigadai Suusi Cristo dai tomastuigaco garoigada agai, tomasi soigaralidi aatama, siara cococoñicagi, siara soimaa taatamadagi, siara arsoituutuigamicagi siara gargagavia agadagi aa, siara garcooda agadagi aa, ³⁶ poduucai oojisi Diuusi ñooquidarat:

Siora ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi aa loodami cooda agaiña.

Agai polidiana saida arcagagai iscoodadagi apanducacai vustaqi.

Asduu oojisi Diuusi ñooquidarat. ³⁷ Damos vascara vasi gomaasi maitarsobicai isvaavoitudadagi aatama baiyoma garsoicai isvaamioma calga vaavoituda aatama dai Suusi Cristo garoigadai

daidΛ gΛrsoicΛi ΛΛpΛ. ³⁸ Tomali Λmo istumaasi maisobicΛi Diuusi isgΛroigΛadagi tomali Diuusi tΛtΛaañicarudΛ, tomali ΛDiaavora tΛtΛaañicarudΛ, tomali istumaasi ΛpΛvueeyi sivi tomali istumaasi ΛpΛduñia agai gooquiΛrΛ, tomali ΛDiaavora ³⁹ tomali Λmo istumaasi ismaacΛdΛ oidaga tΛvaagiΛrΛ tomali Λmo istumaasi ismaacΛdΛ oidaga oidigi daama, tomasi coi aatΛmΛ vΛΛscΛrΛ Diuusi gΛroigΛdai cascΛdΛ ootoi gΛmΛra Suusi Cristo tami oidigi daama sai Λgai cΛΛgacΛrΛ gΛrvuvaidana.

9

¹⁻³ Giñaaduñi judidíu aliΛsi ipΛlidi aanΛ isvaavoitudagi aapimΛ Suusi Cristo. Tucara dai tΛsarΛ aliΛ soigiñΛlidiña aanΛ aapimΛcΛdΛ. Suusi Cristo ΛΛmadu Diuusi IbΛadΛ cΛΛga maata issΛΛlicΛdΛ ΛrvavoΛi ansai aanΛ ipΛlidi isDiuusi gajiaadΛrΛ giñviaagi isgomaasi Λrsoiñicagi iscΛΛgacΛrΛ vuvaquia aapimΛ. ⁴ AapimΛ Λrjudidíu dai Diuusi gΛmaamara duucaΛi gΛnnΛidi dai gΛnaaduñicarΛ nΛidiña isducatai Diuusi dadadacΛi gΛnsaagida. Diuusi aagidi gΛnaduñi AvraañicarΛ dai DavicarΛ saidΛ iduñia agai mui naana maasi cΛcΛΛgaducami cajiudadΛ vΛΛtarΛ, dai Diuusi maa sΛΛlicami MoseesacarΛ, dai Diuusi aagidi isducatai gΛaagai issiaa duutuadagi Diuusi, dai Diuusi aagidi isΛmo imidagai ootosa agaitadai Λmo cΛΛgacΛrΛ vuviadami. ⁵ AvraañicarΛ dai IsaacarΛ dai JacocarΛ ΛrgΛnaaduñicarΛ. Λgai ismaacΛdΛ Diuusi ootoi saidΛ ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadamicana Λgai Λrjudíu ΛΛpΛ daidΛ ΛrDiuusi

dai ʌgai tʌaanʌi vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ. Dai aanʌ ipʌlidi isoodami cʌʌga ñiioocadagi Diuusi vʌʌtarʌ tomastuigaco.

⁶ Tomasi maivaavoitudai muidutai judidíu dai maitʌrDiuusi maamaradʌ, vʌʌscarʌ vʌʌsi istumaasi aagadagi Diuusi vʌʌsi ʌpʌvueeyi. ⁷ Maisiu vʌʌsi Avraañicarʌ cajiudadʌ vaavoitudai ʌpan duucai ʌgai dai maisiu vʌʌscatai viaaca ʌgai istumaasi Diuusi aagidi Avraañicarʌ sai maquia ʌgai, mosʌca Avraañicarʌ cajiudadʌ ismaacʌdʌ vuvaja Isaiñdarʌ. ⁸ Poduucai gʌmaatʌ sai maisiu vʌʌsi Avraañicarʌ cajiudadʌ ʌrDiuusi maamaradʌ mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai ismaacʌdʌ Diuusi aagidi Avraañicarʌ, ʌgai ʌrDiuusi maamaradʌ. ⁹ Diuusi aagidi Avraañicarʌ sai ʌmo uumigicʌdʌ divia agaitadai ʌpamu sai amaasi Saara marata agaitadai.

¹⁰⁻¹³ Aidʌsi Reveca nonoacatadai Diuusi aagidi sai cucuatai maamaraca ʌgai sai ʌmoco Esaú tʌʌgiduca ʌgai dai ʌgʌmai Jaco daidʌ ʌgʌducʌdioma ʌrpiooñigadʌca agaitadai aliducʌdʌ tomasi maiquiaa vuvaja dai maiquiaa ivuaadana tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami tomali soimaascami. Daidʌ Isaa ʌroogadʌ ʌaali. Dai Diuusi aagidi sai oigʌdai Jaco dai cʌʌdai Esaú. Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi istutuidi isʌcovai vuvaidagi sioorʌ ipʌliadagi.

¹⁴ Vʌʌscarʌ vʌʌsi gomaasicʌdʌ maitʌaagai isaatʌmʌ pocaitiadagi sai Diuusi maicʌʌga ivueeyi. ¹⁵ Diuusi potʌtʌdai Moseesacarʌ: “Aanʌ soigiñliadamu dai cʌʌgacʌrʌ ñaijadamu sioorʌ ipʌliada aanʌ”. ¹⁶ Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ ñaidi oodami maisiu mosipʌlidityai

oodami sai cΛagacΛra nΛidiña tomali cΛagacΛra oidacatai baiyoma Diuusi soigΛΛlidi oodamicΛΔ cascΔΔ cΛagacΛra nΛidi. ¹⁷ Diuusi ñiooquidΛra pocaiti sai Diuusi potΛΔdai ΛraígadΛ EjiipitΛra oidacami: “AanΛ gΔdagito isiaarraíca aapi vai poduucai gΛmaatΛna iñsaanΛ aliΛ viaa guvucadagai dai poduucai gΛmaatΛna vΛΛsi oidigi daama sioora aanΛ”. ¹⁸ Dai Diuusi soigΛΛlidi sioora cΔΔ ipΛlidi Λgai dai Diuusi maidadagitoi isΛΛgiadagi sioora ipΛliada Λgai.

¹⁹ IsΛmaadutai giñtΛcacagi: “IsDiuusi maidadagitoi isΛΛgiadagi oodami tuisi gΛpiΛra vuupai Diuusi oodami ismaiΛΛgiadagi”. ²⁰⁻²¹ Ducami isajaayi ñioocadamudai vΛΛscΛra maitΛagagai ispotΛtΛada Λgai Λajaatadami: “¿Tuiyasi poduucai idui giñuusú?” DΛmos oodami maitΛagagai isñiooquiadagi Diuusi. Diuusi idui oodami cascΔΔ viaa sΛΛlicami isivuaadagi oodamicΛΔ isducatai ipΛliadagi. CΛΛ maata vΛΛscatai isDiuusi idui oodami cascΔΔ oodami maiviaa sΛΛlicami ispotΛtΛadagi Diuusi: “¿Tuiyasi poduucai giñdui?”

²² TucamidΛra cΛquivacai oidigi abiaadΛra Diuusi maivui baamucui ismaacΔΔ soimaasi ivueeyi dai maisoimaasi taatamituldi vΛΛscΛra Λmo imidagai soimaa taatatuldamu poduucai gΛmaatΛ isDiuusi aliΛ viaa guvucadagai. ²³ Vai poduucai gΛmaatΛ isaliΛsi gΛroigΔdai Diuusi aatΛmΛ ismaacΔΔ Λcovai gΛrvuvaitu Λgai dai cΛagacΛra gΛrnΛidi daidΛ gΛrvuuquia agai tΛvaagiamu. ²⁴ Diuusi Λcovai vuvaitu ΛΛmoco Λjudidíu saagidaiñdΛra dai aa ismaacΔΔ maitΛrjudidíu saagidaiñdΛra. ²⁵ Osea ooja Diuusi

ñiooquid^ΛΓ^Λ istumaasi aagai Diuusi sai pocaiti:
Ismaac^ΛΔ^Λ mait^ΛΓjudidíu saagida gaagamu aan^Λ
aa vaid^Λ ^Λrgiñmaamaracana.

Dai oig^Λadamu aan^Λ ^Λgai tomasi ^{ΛΛ}quioma tomali
^Λmaadutai maioig^Λdaiña.

²⁶ Dai ismaac^ΛΔ^Λ ^{ΛΛ}quioma pot^ΛΔ^Λdai aapim^Λ
mait^ΛΓgiñmaamara.

Sivi pov^Λant^{ΛΛ}damu aan^Λ aapim^Λ ^Λrgiñmaamara.
Aan^Λ ^ΛΓ^Λgai dai tomastuigaco oidaga.

Ascaiti Diuusi. ²⁷ Isaía pocaiti agaitai
^Λjudidíu: “Tomasí judidíu ali^Λ muidu v^{ΛΛ}sc^ΛΓ^Λ
chi^{ΛΛ}qui c^{ΛΛ}gac^ΛΓ^Λ vuvaquimu. Poduucái
isduucái maibaiga is^Λcaldi ^Λorai poduucái
^{ΛΛ}p^Λ maitistutuidi is^Λcaldi ^Λjudidíu ismaac^ΛΔ^Λ
oidaga oidigi daama s^{ΛΛ}lic^ΛΔ^Λ muidu ^Λgai
casc^ΛΔ^Λ. ²⁸ Si^{ΛΛ}scad^Λ Diuusi g^{ΛΛ}agacái soimaa
taatatulda agadagi oodami oidigi daama ^Λgai
otoma naatomu”. ²⁹ Dai ^{ΛΛ}quioma pocaiti ^{ΛΛ}p^Λ
Isaía:

Diuusi ^Λgai dai t^Λaan^Λi v^{ΛΛ}sia^Λcatai.

Is^Λgai maic^{ΛΛ}gac^ΛΓ^Λ vuvaidamudai chi^{ΛΛ}qui aid^Λ
gia aat^Λm^Λ ^Λpan duuñimudai Sodoom^ΛΓ^Λ
oidacami dai G^Λomor^ΛΓ^Λ oidacami.

Ascaiti Isaía.

³⁰ V^{ΛΛ}si gomaasic^ΛΔ^Λ g^Λmaata^Λ sai tomasi
ismaac^ΛΔ^Λ mait^ΛΓjudidíu maivuum ^{ΛΛ}lidiña
isvaavoitudagi Diuusi sai ^Λgai c^{ΛΛ}gac^ΛΓ^Λ n^Λidiña
dai todián duucái vaavoitu vai Diuusi c^{ΛΛ}gac^ΛΓ^Λ
n^Λidi. ³¹ Vaid^Λ ^Λjudidíu g^Λnaajag^Λiña is^{ΛΛ}giadagi
v^{ΛΛ}si Moseesacaru s^{ΛΛ}licamigad^Λ sai poduucái
Diuusi c^{ΛΛ}gac^ΛΓ^Λ n^Λidiña ^Λgai ducami istomali
^Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai

vΛΛscΛrΛ ḡgai maitistui iscΛḡga ḡḡgiadagi Moseesacaru sΛḡlicamigadΛ. ³² ḡgai maitΛḡgitoiḡa ismosvaavoitudacai Suusi Cristo Diuusi cΛḡgacΛrΛ nḡidiḡa ducami istomali ḡmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, baiyoma poḡlidiḡa ḡgai sai ḡḡgiditai Moseesacaru sΛḡlicamigadΛ Diuusi cΛḡgacΛrΛ nḡidiḡa ducami istomali ḡmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascΛdΛ vui baacoi ḡgai Suusi Cristo. ³³ Dai Isaía ooja isduucai aagidi Diuusi:

Ootosdamu aanΛ ḡCristo ḡjudidíu dai muidutai ḡgai vui baacoimu ḡCristo.

DΛmos sioorΛ vaavoitudagi maiviaacamu istuusi siaa ḡradagi.

Poduu ooja Isaía isduucai aagidi Diuusi.

10

¹ Giḡaaduḡi sΛḡlicΛdΛ ipḡlidi aanΛ iscΛḡgacΛrΛ vuvauquiagi ḡjudidíu cascΛdΛ mamadai aanΛ sai Diuusi cΛḡgacΛrΛ vuvaidana. ² CΛḡ maatΛ aanΛ isḡgai sΛḡlicΛdΛ siaa duutudai Diuusi dai ḡḡnaajagḡi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipḡlidi dΛmos maimaatΛ. ³ ḡgai maimaatΛ caΛ isCristo muu curusiaba sai Diuusi oigḡldana soimaascamigadΛ dai cΛḡgacΛrΛ nḡidiḡa ducami istomali ḡmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascΛdΛ maivaavoitudai Suusi Cristo. Baiyoma ḡḡnaajagḡi isḡḡgiadagi vΛḡsi Moseesacaru sΛḡlicamigadΛ poḡlilitai sai poduucai Diuusi cΛḡgacΛrΛ nḡijada ḡgai ducami istomali ḡmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ⁴ Maiquiaa diviacai Cristo ḡjudidíu ḡḡnaajagḡitadai isḡḡgiadagi

vΛasi Diuusi sΛalicamigadΛ agai poΛlidiña isΛagiditai sΛalicamigadΛ Diuusi cΛagacΛra nΛidi ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. DΛmos Diuusi ootoi Cristo tami oidigi daama sai agai cΛagacΛra nΛidiña oodami ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai sivi gΛaagai isvaavoitudagi Cristo maisiu sΛalicami.

⁵ Moseesacaru poduucai ooja sai isΛmaadutai istutiadagi isΛagiadagi vΛasi sΛalicami dai maisoimaasi ivuaadagi tomali Λmo imidagai sai poduucai istutuidi iscΛagacΛra vuvaiagi.

⁶ DΛmos Diuusi cΛagacΛra vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo. GantΛgitovurai isSuusi Cristo cadivia tΛvaagiaiñdΛra, ⁷ daidΛ ismuu agai dai Λpan duaaca coidadΛ saagidaiñdΛra.

⁸ Dai aanΛ gaaagidi aipacoga sai Diuusi cΛagacΛra vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo dai tomasioorΛ istutuidi isvaavoitudagi siuu duucu ipΛiadagi. ⁹ SioorΛ pocaitiadagi sai Suusi Cristo artΛaanΛdamigadΛ daidΛ isvaavoitudadagi sai Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadΛ saagidaiñdΛra Diuusi cΛagacΛra vuvaidi.

¹⁰ Mosvaavoitudacai Diuusi cΛagacΛra nΛidi oodami ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai sioorΛ aagiadagi aa sai vaavoitudai Diuusi cΛagacΛra vuvaidi.

¹¹ Pocaiti Diuusi ñiooquidΛra sai sioorΛ vaavoitudagi Suusi Cristo maiviaacamu istuisi siaa Λradagi. Cristo ivueeyi istumaasi aagai cascΛdΛ. ¹² Diuusi Λmadugan duucai cΛagacΛra vuvaidi Λjudidíu dai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu. Diuusi Λmadugan duucai tΛaanΛi dai nuucada

ajudidíu dai ismaacada maitarjudidíu dai soigalidi vassicada siora aagiadagi sai oigaldana soimaascamigada. ¹³ Pocaiti Diuusi ñiooquidara: “Vasscatai siora vaavoitudagi dai daanadagi Diuusi, Diuusi calgacara vuvaidamu”. ¹⁴ Damos ismaacada maiquia vaavoitudai Diuusi siaadara aagidiña sai oigaldana soimaascamigada. Dai ismaacada maiquia cal Diuusi ñiooquida siaadara vaavoitudana. Dai ismaitiipucagi siora aagiadagi Diuusi ñiooquida, ¿ducatai calcana lagi? ¹⁵ Dai ismaitiipucagi siora ootosagi oodami saida gaaagidiña Diuusi ñiooquida poduucai tiipu siora gaaagiadagi. Damos Diuusi gia caotoi ganiñiooquituldiadamiga. Cascada pocaiti Diuusi ñiooquidara: “Baiganalidiña oodami silascada tagiagi amo Diuusi ñiooquituldiadamigada ismaacada gaaagiadagi sai Diuusi iibastudacan tadatuda lidi oodami iibada”.

¹⁶ Damos maisiu vasscatai vaavoitu Diuusi ñiooquida. Isaíacaru potatadai Diuusi: “GiñDiuusiga baitoma tomali maadutai maivaavoitu aidasi aagidi aatama ganiñiooquituldiadamiga ganiioqui oodami”, astatadai Isaíacaru. ¹⁷ Tomali maadutai maitistutuidi isvaavoitudagi Suusi Cristo asta silascada cal isDiuusi ñiooquituldiadamigada aagiadagi isSuusi Cristo calgacara gavuvaidi.

¹⁸ Damos ajudidíu gia cal Diuusi ñiooquida. Pocaiti Diuusi ñiooquidara:

Tomasiaacoga gaagai Diuusi ñiooquida.

¹⁹ Daidajudidíu sallicada maata Diuusi ñiooquida pocaiti Moseesacaru:

Diuusi calgacara vuvaidamu ismaacada maitarjudidíu dai maimaatatadai Diuusi

ñiooquidΛ vai poduucai baacoiña Λjudidíu.

²⁰ Dai Isaía maiduaadicuitai ñioo dai aagai istumaasi aagidi Diuusi:

Tomasi maitatΛcakai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu isducatai istutuidi isgiñmatiagi vΛΛscΛrΛ ootoi aanΛ giññiooquituldiadamiga sai aagidana isducatai istutuidi isgiñmatiagi tai Λgai giñmaí.

Ascaiti Diuusi. ²¹ Dai aagai Isaía istumaasi aagidi Diuusi aagaitai Λjudidíu:

VΛΛscΛrΛ oigΛdai aanΛ giñmaamara dai daanΛi sai Λma duucai gΛntΛtΛgitona sai camaisoimaasi ivuaada agai dai siaa giñduutudana.

DΛmos Λgai gajiaadΛrΛ giñviaa dai maitiñΛΛgi.

Ascaiti Diuusi.

11

¹ AanΛ maipocaiti sai Diuusi gajiaadΛrΛ viaa Λjudidíu. SiaadΛrΛ pocaitiña aanΛ. AanΛ ΛpΛ Λrjudíu di. Dai aanΛ ΛrcajiudadΛ giñaaduñicaru Avraañi dai Benjamín. ² Diuusi ΛΛqui abiaadΛrΛ

Λcovai vuvaitu Λjudidíu cascΛdΛ maigajiaadΛrΛ vipieeyi. TΛgitovurai isducatai oojisi Diuusi ñiooquidΛrΛ. Eliasi gamamadai dai pocaiti:

³ “GiñDiuusiga Λjudidíu aliΛ soimaasi ivueeyi. Λgai coi gΛñiñiooquituldiadamiga dai suuli Λaltar siaaco siaa gΛduutudaiña Λgai dai mosΛca aanΛ vii dai giñmuaa Λlidi Λgai aanΛ ΛpΛ”, ascaiti Eliasi. ⁴ DΛmos Diuusi potΛtΛdai: “Quiaa oidaga cuvaracami mil oodami ismaacΛdΛ giñsiasa duutudai. AanΛ nuucada Λgai dai Λgai maisiasa duutudai Λmoonoo ismaacΛdΛ Baal tΛΛgidu”, ascaiti

viaa Suusi Cristo poduucai aidΛ abiaadΛΓΛ Diuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛidi Λgai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu vΛΛsi oidigΛΓΛ oidacami dai siΛΛscadΛ Λpamu vaavoitudagi Λjudidíu Diuusi sΛΛlicΛdΛ aliasi cΛΛgacΛΓΛ nΛijadamu vΛΛsi oodami oidigi daama oidacami.

¹³ Sivi gΛnaagidamu aanΛ Λmo ñiooqui aapimΛ ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu. CΛΛ maata aapimΛ isDiuusi giñootoi ansai aanΛ aagidana ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu sai Suusi Cristo arcΛΛgacΛΓΛ vuviadami. Istumaasi gΛnaagidi sΛΛlicΛdΛ glaagai mΛsmaatΛcagi. ¹⁴ Dai sΛΛlicΛdΛ ipΛlidi aanΛ isgiñaaduñi judidíu vaavoitudagi Suusi Cristo dai poduucai cΛΛgacΛΓΛ vuvaquiagi nΛiditai isaapimΛ vaavoitudai. ¹⁵ Diuusi gajiaadΛΓΛ viaa Λjudidíu ismaacΛdΛ maivaavoitudai dai aidΛ abiaadΛΓΛ ootoi gΛñiñiooquituldiadamiga ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu saagida cascΛdΛ Λgai casi istutuidi isarmaamaradΛcagi Diuusi. Dai siΛΛscadΛ Λjudidíu Λpamu vaavoitudagi Diuusi vai Diuusi cΛΛgacΛΓΛ nΛijadagi ducami isduduaacamudai Λgai. ¹⁶ Diuusi Λcovai vuvaitu Λjudidíu aaduñdΛcardu cascΛdΛ vΛΛsi Λjudidíu Λrcovai vuvaidadΛ Diuusi ΛpΛ.

¹⁷ Diuusi cagajiaadΛΓΛ viaa ΛΛmoco judidíu cajiudadΛ ismaacΛdΛ maivaavoitu dai ΛΛmoco aapimΛ ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu ismaacΛdΛ cavaavoitudai casi ΛrDiuusi maamaradΛ vai cΛΛgacΛΓΛ gΛnnΛidi poduucai isduucai cΛΛgacΛΓΛ nΛidi Λgai Λjudidíu ismaacΛdΛ vaavoitudai. ¹⁸ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ ismaacΛdΛ gΛnaagidi Diuusi ñiooquidΛ Λrjudidíu daidΛ ΛcΛΛgacΛΓΛ vuviadami Λrjudíu ΛpΛ cascΛdΛ

aapim_Λ ismaac_Λd_Λ mait_Λrjudidíu mait_Λaagai
issoiduucai n_Λijadagi _Λjudidíu.

19 D_Λmos isaapim_Λ ismaac_Λd_Λ mait_Λrjudidíu
pocaitiadagi sai Diuusi gajiaad_Λr_Λ viaa _Λjudidíu
sai poduucai aapim_Λ _Λrmaamarad_Λcana Diuusi
20 g_Λaagai ist_Λt_Λgitodagi aapim_Λ sai _Λjudidíu
maivaavoitudai sai casc_Λd_Λ Diuusi gajiaad_Λr_Λ
viaa _Λgai. D_Λmos aapim_Λ _ΛrDiuusi maamarad_Λ
vaavoitudaitai. Casc_Λd_Λ aapim_Λ mait_Λaagai
isg_Λg_Λrduc_Λd_Λ g_Λn_Λliadagi. Baiyoma g_Λaagai
issiaa duutuadagi Diuusi vai _Λgai maigajiaad_Λr_Λ
g_Λn_Λviaagi aapim_Λ. 21 Diuusi gajiaad_Λr_Λ viaa
_Λjudidíu daid_Λ istutuidi isgajiaad_Λr_Λ g_Λn_Λviaagi
aapim_Λ _Λrp_Λ. 22 S_Λllic_Λd_Λ c_ΛΛ tuiga Diuusi
d_Λmos v_Λasc_Λr_Λ soimaa taatamituldi oodami.
Diuusi soimaa taatamituldi _Λgai ismaac_Λd_Λ
maivaavoitudai d_Λmos Diuusi c_ΛΛ tuiga
aapim_Λ g_Λn_Λvui. D_Λmos aapim_Λ ali_Λsi g_Λaagai
isapiavaavoitudadagi Diuusi vai poduucai _Λgai
maigajiaad_Λr_Λ g_Λn_Λviaagi. 23 Dai isaa judidíu
vaavoitudagi Diuusi aid_Λ gia _Λrmaamarad_Λcamu
Diuusi _Λrp_Λ. Diuusi istutuidi isc_Λgac_Λr_Λ
vuvaidagi tomasioor_Λ sioor_Λ vaavoitudagi.
24 Isaapim_Λ ismaac_Λd_Λ mait_Λrjudidíu c_ΛΛga
istutuidi is_Λrmaamarad_Λcagi Diuusi tomasi
_Λlquioma mait_Λrmaamarad_Λcatadai Diuusi,
vaamioma c_ΛΛga istutuidi _Λjudidíu Diuusi _Λco
vuvaidad_Λ si_Λrmaamarad_Λcagi Diuusi.

25 Giñaduñi, aan_Λ ip_Λlidi ismaat_Λca aapim_Λ
_Λmo istumaasi istumaasi maiquiaa maat_Λ
tomali _Λmaadutai vai poduucai maig_Λg_Λrduc_Λd_Λ
g_Λn_Λliada aapim_Λ p_Λlilitai sai vaamioma

sastuduga aapimΛ siΛjudidíu. ΛΛmoco Λjudidíu saagida vupuiirutu dai momaascamu Λgai asta siΛΛscadΛ Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaitu vΛΛsi ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu ismaacΛdΛ cΛΛgacΛrΛ vuvaida agai Diuusi. ²⁶ SiΛΛscadΛ poduucai ΛpΛ duñiagi amaasi Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaida agai vΛΛsi Λjudidíu. Pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ ΛpΛ:

ΛcΛΛgacΛrΛ vuviadami vuusia agai Λjudidíu saagidaiñdΛrΛ.

Dai Λgai Λma duucai tΛtΛgitoitulda agai Λjudidíu sai camaisoimaasi ivuaadana.

²⁷ Dai oigΛldamu Λgai vΛΛsi soimaascamigadΛ poduucai isduucai aagidi Diuusi Λjudidíu.

Ascaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ.

²⁸ Muidutai Λjudidíu maioojoidi iscaΛcagi isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami dai Λgai vui vΛΛtΛ Diuusi dai poduucai aapimΛ ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu istutuidi iscΛΛgacΛrΛ vuvaquiagi. DΛmos vΛΛscΛrΛ Diuusi quiaa oigΛdai Λjudidíu, Diuusi Λco vuvaitu aaduñdΛcardu cascΛdΛ.

²⁹ ΛΛquioma Diuusi Λco vuvaitu Λjudidíu sai Λgai ΛrmaamaradΛcana. Dai aagai sai cΛΛgacΛrΛ nΛijada agai vΛΛsi Λjudidíu tomastuigaco dai Diuusi vΛΛscΛrΛ ivueeyi istumaasi aagai.

³⁰ ΛΛquioma aapimΛ maiΛΛgidiña Diuusi dΛmos sivi Λjudidíu maiΛΛgidi Diuusi dai poduucai Diuusi cΛΛgacΛrΛ gannΛidi vaavoitudaitai aapimΛ. ³¹ Dai Diuusi soigaliadamu ΛjudidíucΛdΛ dai oigΛldamu soimaascamigadΛ Λgai ΛpΛ siΛΛscadΛ Λgai Λma duucai gΛntΛtΛgitoi. ³² Dai Diuusi ñiooquidΛ pocaiti isvΛΛsi oodami Λrsoimaasi ivuaadami dai Λgi oodami cΛΛ maata isΛrsoimaasi ivuaadami dai

poduucai cΛΛ maatΛ oodami isaliΛsi tΛgito isDiuusi oigΛli soimaascamigadΛ.

³³ SΛΛlicadΛ cΛΛ tuiga Diuusi. Aliasi saituduga Λgai dai maatΛ vΛΛsiaΛcatai. Oodami maimaatΛ vΛΛsi istumaasi ivueeyi Diuusi dai istumaasi tatΛgitoi. ³⁴ “Tomali Λmaadutai maitistutuidi ismaatiagi istumaasi tatΛgitoi Diuusi. Tomali Λmaadutai maimaatΛtuli Diuusi tomali Λmo istumaasi. ³⁵ Tomali Λmaadutai maitistutuidi isoidagi Diuusi Λmo istumaasi sai poduucai Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidiña”. ³⁶ Diuusi idui vΛΛsiaΛcatai dai Diuusi guvucadΛcΛdΛ quiaa cΛΛca oidigi. VΛΛsi oodami aliΛsi gΛaagai iscΛΛga ñioocadagi Diuusi vui tomastuigaco.

12

¹ Giñaaduñi Diuusi casoigΛΛli aapimΛcΛdΛ dai oigΛli gΛnsoimaascamiga cascΛdΛ aanΛ gΛndaanΛi mΛsai potΛtΛdaiña Diuusi mΛsaidΛ ivuaada Λlidi istumaasi Λgai ipΛlidi. Dai cΛΛgacΛrΛ avΛr oidaca dai camaisoimaasi ivuaada. CΛΛgadu ispoduucai tatΛgitodagi aapimΛ dai poduucai ivuaadagi. Poduucai gΛaagai issiaa duutuada aapimΛ Diuusi. ² MaitavΛr Λpan duucai oidaca Λsoimaasi ivuaadami baiyomavΛr Λma duucai gΛntΛtΛgito dai poduucai Λma duucai oidacamu aapimΛ. Dai poduucai maatΛcamu aapimΛ istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaada aapimΛ. Diuusi baigΛΛlidi ispoduucai ivuaada aapimΛ daidΛ ΛrcΛΛgai aapimΛ gΛmvΛΛtarΛ poduucai vaamioma cΛΛga vaavoi-tudamu aapimΛ. Gomaasi Λrvaamioma cΛΛga

ducami sia tomastumaasi istumaasi isivuaadagi aapimΛ.

³ Diuusi cΛagacΛΛ giñΛidi dai giñmaa sΛΛlicami ansai gamamaatΛtuldiña istumaasi Λgai ipΛlidi cascΛΔ gΛnaagidi aanΛ sai maitΛagai isgΛgΛrducΛΔ gΛnΛliadagi. CΛagavΛr gΛntΛgitoda. TΛgitodavurai istumaasi Λrvaavoi istumaasi istutuidi aapimΛ isivuaadagi dai tΛgitodavurai siΛsi vaavoitudai aapimΛ Diuusi. ⁴ Λmo oodami moo dai noonovΛ dai ΛcΛso dai maisiu mosΛcaasi gomaasi. GΛmoocΛΔ maitivueeyi istumaasi ivueeyi gΛnoonovicΛΔ dai gΛnoonovicΛΔ maitivueeyi istumaasi ivueeyi gΛΛcΛsocΛΔ. ⁵ Poduucai ΛpΛ aatΛmΛ vaavoitudadami tomas muidu vΛascΛrΛ aatΛmΛ ΛrΛmo adunumΛ ducami vaavoitudaitai Suusi Cristo dai Suusi Cristo ΛrgΛrtΛaanΛdamiga.

⁶ VΛascatai istutuidi isivuaadagi Λmo istumaasi Diuusi gΛrmaacai guvucadagai isducatai Λgai ipΛlidi. Istumaasi istutiada aatΛmΛ isivuaadagi gΛagai iscΛΛga ivuaadagi. IsDiuusi maaquiagi guvucadagai ΛΛmadutai aapimΛ sai aagiña istumaasi Λgai gΛnaagiadagi, gΛagai mΛsaagadagi poduucai isduucai gΛnmamaatΛtuli aatΛmΛ. ⁷ IsDiuusi maaquiagi guvucadagai aa sai soicΛiña oodami, gΛagai iscΛΛga soicΛdagi. IsΛmadutai maatatΛ gamamaatΛtuldiadagi Diuusi ñiooquidΛ, gΛagai iscΛΛga gamamaatΛtuldiadagi. ⁸ SioorΛ maata soicΛdagi aa sai vaamioma vaavoitudana Λgai, gΛagai ispovuaadagi. SioorΛ mui gamaacadagi tumiñsi Diuusi aa duiñdadΛ vΛΛtarΛ maitΛagai isgΛducΛΔ liadagi mui gamaacaitai. SioorΛ

gataaanadagi gaaagai iscaga gataaanadagi
 isduucatai baigaliadagi Diuusi siooga daiviadagi
 cococoidada daida soituutuigami gaaagai
 isbaigaliadagi.

⁹ Sallitada avar ganoigada aipacoga. Dai gajiaadara avar viaa vasi istumaasi soimaascami dai mosacaasi istumaasi cagaducami ivuaada.
¹⁰ Ganoigadavurai aapima gansiagama duucai. Gaaagai issioma gagarducada duucai najada aapima aa isaapima lagi.

¹¹ Maitavar paparaca. Ivuaadavurai istumaasi Diuusi ipalidi baigaliaragacada.

¹² Baigavar aliada aapima nalaracatai masilascada iimi agai tvaagiamu dai lamadu oidaca agai Diuusi. Maitavar vui niocada Diuusi masilascada soimaa taatamadagi. Vascara avar daanada Diuusi.

¹³ Oidadavurai aa vaavoitudadami soituutuigami mastumaasi viaacagi. Dai cagavar miadagiada iimadami ismaacada gndaiviadagi.

¹⁴ Silascada soimaasi gantaatamituldiadagi aa, daanadavurai aapima Diuusi sai lagi oigaldiana soimascamigada dai cagacara vuvaidana. Dai maigalnaasi niocada aapima lagi vui.

¹⁵ Silascada gnaaduñi baigaliadagi aapima lapa gaaagai masbaigaliadagi, dai silascada gnaaduñi soigaliadagi aapima lapa gaaagai massoigaliadagi.

¹⁶ Cagacara avar gannajada aipacoga. Maitavar gagarducada galiada. Cagacara avar najada soituutuigami. Maitavar povaliada aapima masialia sastudaga. ¹⁷ Maitavar soimaasi

ivuiidiada sioorΛ soimaasi gΛnvuiidiada aapimΛ. MosgoΛΛgi istumaasi cΛΛgaducami avΛr ivuaada aapimΛ vΛΛscatai vuitapi. ¹⁸ MaitavΛr vuidΛrΛ vΛΛtaca aa oodami tomasi Λgai gΛnvuidΛrΛ vΛΛtΛ. ¹⁹ Giñaaduñi isΛmaadutai soimaasi gΛnduiñdagi aapimΛ maitΛagai issoimaasi taatatuldiagi. Diuusi soimaasi taatatuldiamu. Diuusi ñiooquidΛrΛ pocaiti: “AanΛ Λgai dai soimaasi taatamituldi soimaasi ivuaadami”, ascaiti Diuusi. ²⁰ Dai pocaiti ΛrΛ: “IsgΛnsasaayu biuugicoñicagi, bibiadavurai aapimΛ, dai istonocoñicagi, oidavurai suudagi. Ispoduucai ivuaada aapimΛ siaa Λratudamu aapimΛ”, ascaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ. ²¹ MaitavΛr vuidΛrΛ vΛΛtaca aa oodami baiyoma cΛΛgacΛrΛ oidaca aapimΛ dai poduucai ΛDiaavora camaitistuidimu issoimaasi gΛnduiñtuldiagi.

13

¹ VΛΛscatai aliasi gΛaagai isΛΛgiadagi ΛtΛtΛaanΛdami. Diuusi darai vΛΛsi tΛtΛaanΛdami, tomali Λmaadutai maiviaa sΛΛlicami Λgi, Diuusi Λgai dai maacai. ² Poduucai ismaacΛdΛ maiΛΛgidi ΛtΛtΛaanΛdami Λgai vuidΛrΛ vΛΛtΛ istumaasi gataaanΛi Diuusi, dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu. ³ TΛtΛaanΛdami maiΛΛbcatai sioorΛ maisoimaasi ivueeyi mosΛcaasi ismaacΛdΛ soimaasi ivueeyi. SioorΛ maiΛΛbiada Λliadagi ΛtΛtΛaanΛdami maitΛagai issoimaasi ivuaadagi, sidΛ ΛtΛtΛaanΛdami cΛΛga ñioocadamu gΛvui. ⁴ Λgai ΛrpipiooñigadΛ Diuusi daidΛ ivueeyi istumaasi cΛΛgaducami aapimΛ gΛmvΛΛtarΛ. DΛmos sioorΛ soimaasi ivuaadagi gΛaagai

isΛΛbiada ΛtΛΛaanΛdami. Λgai viaa sΛΛlicami
issoimaasi taatatuldiagi Λsoimaasi ivuaadami.

⁵ CascΛΔ gΛaagai isΛΛgiadagi ΛtΛΛaanΛdami
maisiu mosmaisoimaasi taatamada Λlidityai
gomaasi gΛaagai isipΛliadagi isivuaadagi cascΛΔ.

⁶ Λtumiñsi vuudami ΛrpipiooñigadΛ ΛtΛΛaanΛdami
cascΛΔ maacai aapimΛ tumiñsi, vΛΛsi uumigi
istuigaco gataanΛi Λgai.

⁷ AnamΛquidavurai istumaasi vuaat-
uldi. SiaavΛr duutuada ΛtΛΛaanΛdami
ΛΛpΛ. ⁸ MaitΛaagai isapiagΛvuaatuliadagi.

GΛnoigΛadavurai aipacoga. SioorΛ oigΛada aa
Λgai ivueeyi istumaasi gataaanΛi Diuusi. ⁹ Diuusi
aagidi gΛsΛΛlicamiga Moseesacaru dai potΛtdai:
“MaitavΛr googosi gΛnducamica, dai maitavΛr
gacoodada, dai maitavΛr Λsivuaaca, maitavΛr
yaatagΛda tomali Λmaadutai, maitavΛr viaaca
Λliada gavustuidaga”. SioorΛ aliΛsi oigΛada
aa oodami dai sΛΛlicΛΔ ipΛliadagi sai Diuusi
soicΛiña isoigΛada aa oodami Λpan duucal Λgi
Λgai gΛoigΛada, poduucal Λgai gia ΛΛgidi vΛΛsi
istumaasi gataaanΛi Diuusi. ¹⁰ SioorΛ oigΛadagi
aa oodami Λgai maisoimaasi ivueeyi baiyoma
ivueeyi vΛΛsi istumaasi Diuusi gataaanΛi.

¹¹ Dai vΛΛsi gomaasi ivuaada aapimΛ
tΛtΛgitoital isotoma dΛgavuscali gotasai dai sivi
cavaamioma miaadimi istuigaco iimia ragai
aatΛmΛ tΛvaagiamu cascΛΔ gΛaagai isvaamioma
cΛΛga ivuaadagi Diuusi aa duiñdadΛ. ¹² Cayoga
ugidagai siΛΛsi oidaca ragai aatΛmΛ tami oidigi
daama siaaco aliΛsi soimaasi ivueeyi oodami. Dai
miaadimi istuigaco oidaca ragai aatΛmΛ Diuusi
ΛΛmadu siaaco tomali Λmaadutai maisoimaasi

ivueeyi. Cascada gaaagai isgajiaadara viaagi vaaasi soimaascami. Daidi ivuaadagi istumaasi caagaducami. ¹³ Maitavar navacorada, dai maitavar googosi ganduucamica dai maitavar oomaliaca, maitavar agacoitaraca, baiyoma caagacara oidaca aapima duucami iscaamadu oidacamudai Diuusi. ¹⁴ Apan duucai avar oidaca aapima Suusi Cristo maitavar ivuaada aliada istumaasi soimaascami tomali maitatagitoda gomaasi.

14

¹ Isamo vaavoitudadami maicaa maata caacagi vaaasi istumaasi gamamaatatuldi aan amadu aa oootosada Suusi Cristo vaascara caagavar mi-aadagiada. Damos maitavar gnvupui ñiocada aagaitai ismaicaga maata ca agai ammo istumaasi. ² Amoco vaavoitudai saidi istutuidi iscuadagi tomastuma cuadagai vai aa ismaacada maicaga maata ca istumaasi gamamaatatuldi aatama maicueeyi baabaidi. ³ Ismaacada cueeyi baabaidi maitaagai issoiduucani ijadagi agai ismaacada maicueeyi. Dai ismaacada maicueeyi baabaidi maitaagai ispotatadagi agai ismaaca cueeyi sai maicaga ivueeyi, Diuusi caagacara naidi vaascatai cascada. ⁴ Tomali amaadutai maiviaa samicami ispotatadagi gapipioñiga sai maicaga ivueeyi. Agi aamuda viaa samicami isaagiadagi iscaga ivueeyi ismaicaga apra. Vaaasi vaavoitudadami arDiuusi pipioñigada dai Diuusi istutuidi iscaga iduiñtuldiagi.

⁵ Λαμοκο vaamioma siaa duutudai λμο tasai siaa tasai dai aa πολιδι sai vλλσ tasai λγαι vaa. Vλλscatai γaaagai iscλλγα maatαcagi istumaasi ipλιδι isivuaadagi sai γaaagai isivuaadagi.

⁶ Sioorλ siaa duutudai λμο tasai λgai povueeyi siaa duutuada λλιδιται Diuusi. Dai sioorλ maisiaa duutudai tomali λμο tasai λgai povueeyi siaa duutudai λλιδιται Diuusi. Dai sioorλ cueeyi baabaidi λgai povueeyi siaa duutuada λλιδιται Diuusi dai baigλιδι λgai Diuusi vui. Dai sioorλ maicueeyi baabaidi λgai povueeyi siaa duutuada λλιδιται Diuusi dai baigλιδι λgai Diuusi vui.

⁷ Λvaavoitudadami maitivueeyi mosαcaasi istumaasi λγι ipλιδι tomali maimaata siλλscadλ tomali isduucatai coi agai. ⁸ Vλλσι vaavoitudadami λrpipiooñigadλ Suusi Cristo quiaa oidacatai tami oidi daama dai coocai λλρλ. ⁹ Suusi Cristo muu tai Diuusi duaacali saidλ λrtλaanλdamigadλcana vaavoitudadami ismaacλdλ quiaa oidaga dai ismaacλdλ cacoi.

¹⁰ Dλmos aapimλ maitartλtλaanλdami cascλdλ maitλaagai ispotλtλdagi aa ismaicλλγα ivueeyi, tomali maitλaagai issoiduucai nλijadagi. Vλλscatai viaa aatλmλ isvuidλrλ quiquivagi Suusi Cristo siλgai aagamu istumaasi cλλγα ivuaadana aatλmλ dai istumaasi maicλλγα ivuaadana aatλmλ. ¹¹ Diuusi ñiooquidλrλ pocaiti:

Sλλlicλdλ λrvaavoi isλmo imidagai vλλscatai maatλmu iñsaanλ λγαι ismaacλdλ vaamioma tλaanλi daidi giñsiaa duutuadamu.

Dai vλλscatai cλλγα ñioocadamu aanλ gimvλλtarλ. Ascaiti Diuusi ñiooquidλrλ.

12 Poduucai vΛascatai aatΛmΛ aagidamu Diuusi istumaasi ivuaadana.

13 Amaasi camaitarñiooquiadamu aatΛmΛ aipacoga baiyoma maitΛaagai isivuaadagi aatΛmΛ tomali Λmo istumaasi istucΛdΛ soimaasi duiñtuldiagi aa. 14 CΛΛ maatΛ aanΛ istomali Λmo cuaadagai maidaidarsi vaavoitudacai Suusi Cristo. DΛmos sioorΛ polliadagi sai daidarsi Λmo cuaadagai Λgai gia maitΛaagai iscuaadagi. 15 IsΛmaadutai cuaadagi Λmo istumaasi vuitapi Λgai ismaacΛdΛ pollidi sai daidarsi dai vΛascarΛ uugiagi ΛpΛ, ismaacΛdΛ ΛpΛga uugiagi ducami ismaioigΛadagi Λgaa. MaitΛaagai mΛssoimaasi iduiñtuldiadagi aa mosugia Λliditai Λmo istumaasi. Suusi Cristo muu Λgai vΛatarΛ vΛΛsi. 16 Maitavar dagitu aa ispocaitiadagi mΛsai maicΛΛga ivueeyi tomasi aapimΛ gimvΛatarΛ maitarsoimaascami. 17 Diuusi ΛrΛgai dai tΛaanΛi vΛΛsi vaavoitudadami. Diuusi maisi vΛaamΛ Λlidi istumaasi cuaadagi oodami tomali istumaasi yΛdagi vaamioma ipΛlidi Λgai iscΛΛgacΛrΛ oidacagi oodami, dai maitΛncocoadagi dai sai baigΛnΛlidiña. Diuusi IbΛadΛ garsoicΛi sai poduucai ivuaadana. 18 IsmaacΛdΛ poduucai oidaga Λgigitai Suusi Cristo, Λgai ivueeyi istumaasi Diuusi ipΛi vaidΛ aoodami cΛΛga ñioocada Λgai vΛatarΛ.

19 CascadΛ garaajagΛi aatΛmΛ isivuaadagi Λagi istumaasi garsoicΛi ismaitarcoocoadagi dai vaamioma cΛΛga maatΛcagi dai ΛΛgiadagi Diuusi ñiooquidΛ. 20 SΛlicadΛ maitΛaagai iscuaadagi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldi aapimΛ aa vaavoitudadami vai

ʌgai vaamioma maicʌʌga maata caʌcagi dai
 vaamioma maicʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ.
 Vaavuava sai tomali ʌmo cuaadagai maidaidarsi.
 Dʌmos vʌʌscara maicʌʌgadu isʌmaadutai cueeyi
 baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldiadagi aa.
²¹ Aliʌsi ʌrcʌʌgai ismaicuaadagi baabaidi, tomali
 maitayʌʌdagi, tomali maitivuaadagi tomali ʌmo
 istumaasi istucʌʌ soimaasi iduiñtuldiagi aa vai
 ʌgai vaamioma maicʌʌga maata caʌcagi dai
 vaamioma maicʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ.
²² Ismaacʌʌ vaavoitudai sai maidaidarsi
 tomali ʌmo cuaadagai maitʌagagai isaagiadagi
 oodami mosʌcaasi Diuusi. Aliʌsi baigʌlidi
 ʌgai ismaacʌʌ ivuaadagai istumaasi ʌlidi ʌgai
 isʌrcʌʌgaducami maivuaamʌ ʌlidi tomasi aa ʌlidi
 ismaitʌrcʌʌgaducami. ²³ Dʌmos sioora cuaadagi
 baabaidi maicʌʌga vaavoitudaitai ismaidaidarsi
 baabaidi soimaasi ivueeyi. Vʌʌsi istumaasi
 ivuaadagi gʌaagagai isivuaadagi isduucatai
 vaavoitudadagi. Ismaacʌʌ maipovueeyi ʌgai
 soimaasi ivueeyi.

15

¹ Aatʌmʌ ismaacʌʌ vaavoitudai sai
 maidaidarsi tomali ʌmo cuaadagai aliʌsi gʌaagagai
 ismaivui ñioocada ʌгаа ismaacʌ vaavoitudai
 sai daidarsi ʌʌmo cuaadagai, dai maisiu
 ivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi aatʌmʌ
 maitʌʌgitoitai istumaasi vaavoitudai ʌгаа.
² Vʌʌscatai aatʌmʌ aliʌsi gʌaagagai isivuaadagi
 istumaasi oojoidi gʌraaduñi vaavoitudadami vai
 poduucai soicʌida aatʌmʌ ʌгаа sai vaamioma

cΛΛga maata caΛcana Diuusi ñiooquida dai vaamioma cΛΛga oidacagi. ³ Poduucai idui ΛCristo. Agai maitidui mosΛcaasi istumaasi oojoidi cascada Diuusi ñiooquidara pocaiti: “VΛascatai ismaaca gΛcΛldai aapi giñcΛldai aanΛ Λpa”, astatadai ΛCristo Diuusi. ⁴ VΛasi istumaasi gaooja ΛΛquioma Diuusi ñiooquidara araatama garvΛatarΛ, tasai poduucai maatana istumaasi Diuusi ipalidi isivuaada aatama. SiΛscada nΛaniada aatama oojai istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidara maamatarai aatama isducatai nuucada Diuusi loodami ΛΛquida dai isducatai soimaa taatamaiña agai dai maiñioocaiña Diuusi vui. Gomaasi garsoicai isapiavaavotudada isDiuusi garsoicai. ⁵ Diuusi aragai dai garsoicai sai maiñioocaiña agai vui tomasi soimaasi taatamai daida garsoicai isapiavaavotudadagi isagai garnuucada. Dai aanΛ ipalidi isagai gansoicada mai maitancoocada aapimΛ aipacoga baiyoma siaa ganduutuada aapimΛ aipacoga. Suusi Cristo ipalidi isovuaada aapimΛ cascada. ⁶ Vai poduucai aapimΛ Λmo tagitoidagai viaacagi dai cΛΛga ñioocada Diuusi vui. Diuusi aroogada gartaanadamiga Suusi Cristo.

⁷ CΛΛgacara avar gannajada aapimΛ aipacoga poduucai isduucai Suusi Cristo cΛΛgacara garnidi aatama vai poduucai cΛΛga ñioocadagi aa Diuusi vui. ⁸ ΛCristo divia dai ajudidú saagida oidaga cΛΛgacara vuvaida aliditai ajudidú. Poduucai apadui istumaasi agidi Diuusi ajudidú ΛΛqui aaduñcardu sai Λmo imidagai divi agitadai Λmo cΛΛgacara vuviadami. Dai poduucai

maatʼtuldi Diuusi ʼgai sai istumaasi aagai Diuusi
 sʼalicʼda ʼrvaavoi. ⁹Daidʼ ʼCristo divia vaidʼ ʼgai
 ismaacʼda maitʼrjudidíu cʼga ñioocaiña Diuusi
 vui. Diuusi cʼgacʼra nʼidi ʼgai dai cʼgacʼra
 vuvaidi ʼgai cascʼda. Pocaiti Diuusi ñiooquidarʼ:
 Cascʼda cʼga ñioocadamu aanʼ aapi gʼvʼʼtarʼ ʼgai
 ismaacʼda maitʼrjudidíu saagida.

Dai ganʼdamu aanʼ siaa gʼduutudaitai.

Potʼʼdai Davicarʼ Diuusi.

¹⁰ Dai pocaiti ʼʼra Diuusi ñiooquidarʼ:

Baigavʼ ʼʼliada aapimʼ ismaacʼda
 maitʼrjudidíu ʼpan duucʼi aa ismaacʼda
 ʼrDiuusi maamaradʼ.

Ascʼaiti Diuusi ñiooquidarʼ.

¹¹ Dai pocaiti ʼʼra Diuusi ñiooquidarʼ:

Cʼgavʼ ñioocada Diuusi vui vʼscatai aapimʼ is-
 maacʼda maitʼrjudidíu.

Dai vʼʼsi oodami gʼaagai iscʼga ñioocadagi Diuusi
 vui.

Dai gʼaagai ispocaitiadagi sai Diuusi sʼalicʼda
 viaa guvucadagai.

Ascʼaiti Diuusi ñiooquidarʼ.

¹² Dai pocaiti Isaía ʼʼra aagaitai ʼCristo:

Dai ʼmoco ʼcʼjiudadʼaiñdarʼ Isaía divimu dai
 tʼaanʼdamu ʼgai ismaacʼda maitʼrjudidíu.

Daidi ʼgai ismaacʼda maitʼrjudidíu vaavoitu-
 damu isʼgai cʼgacʼra vuvaidamu.

Ascʼaiti Isaía.

¹³ Diuusi ʼragai ismaacʼda garsoicʼi isvaavoi-
 tudadagi istumaasi ʼrvaavoi. Dai aanʼ ipʼlidi
 isʼgai baiganʼliatuda dai ganibʼstudacan tada-
 catuda vaavoitudacai aapimʼ Diuusi vai Diuusi

IbΛadΛ guvucadΛcadΛ aapimΛ sΛΛlicadΛ vaavoitudada isDiuusi gΛnucada.

14 Giñaaduni cΛΛ maataΛ aanΛ isaapimΛ cΛΛ tuutuiga dai sastuduga dai cΛΛga istutuidi isgΛnmamaatΛtuldiadagi aipacoga istumaasi Diuusi ipΛlidi isivuaadagi. 15-16 DΛmos idi oojai maiduadicuitai gΛnoojidi aanΛ dai Λpamu gΛnaagidi aanΛ naana maasi. Diuusi giñmaa sΛΛlicami ansaidΛ ΛrootosadΛcana Suusi Cristo cascadΛ. Diuusi cΛΛgacΛrΛ giññΛidi dai giñootoi ismaacadΛ maitΛrjudidíu saagida ansai aagidana sai Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaida Λlidi. Λpapaali judidíu vuaapai naana maasi dai dadasdi Diuusi dai aanΛ ipΛlidi isDiuusi nΛijadagi Λvaavoitudadami ismaacadΛ maitΛrjudidíu Λpan duucai istumaasi dadasdi aanΛ Diuusi. Diuusi IbΛadΛ Λco vuvaitu Λgai cascadΛ Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi Λgai.

17 Suusi Cristo giñsoicΛi idi aa duiñdaga ismaacadΛ ivueeyi aanΛ Diuusi vΛΛtarΛ cascadΛ istutuidi aanΛ ispocaitiadagi sai cΛΛgadu.

18 Dai maisiaa Λrai aanΛ isgaaagiadagi vΛΛsi istumaasi giñsoicΛi Suusi Cristo isivuaada aanΛ. VΛΛsi istumaasi gaaagidi aanΛ Λgai giñaaagidi dai Λgai giñmaa guvucadagai ansaidΛ ivuaadana naana maasi istumaasi sai Λgai ismaacadΛ maitΛrjudidíu ΛΛgidiña Diuusi.

19 SiΛΛscadΛ Λoodami nΛijadagi vΛΛsi istumaasi gΛgΛrducami ismaacΛ ivueeyi aanΛ cΛΛga maataΛ Λgai isDiuusi IbΛadΛ guvucadadΛcadΛ ivueeyi aanΛ gomaasi. Poduucai caaagidi aanΛ Λoodami JerusaleenaiñdarΛ abiaadΛrΛ asta IliricoorΛ isSuusi Cristo ΛrΛcΛΛgacΛrΛ vuviadami. 20 AanΛ giñaaajagΛi isgaaagiadagi gomaasi siaaco maiquiaa

caΛ oodami isoidaga Suusi Cristo. Maitaaagiada iñΛlidi aanΛ siaaco casi gaaagidi aa. ²¹ Vai poduucai ΛpΛduuna istumaasi aagai Diuusi ñiooquidΛrΛ siaaco pocaiti Isaía:

MaatΛmu ismaacΛdΛ tomali Λmo imidagai maiquiaa caΛ isoidaga ΛCristo.

Dai maatΛ caΛcamu isΛgai ΛrΛcΛΛgacΛrΛ vuviadami.

Ascaiti Isaía.

²² ΛΛqui abiaadΛrΛ gΛnnΛida iñΛlidiña aanΛ dΛmos maitistutuidiña. Viaacatadai aanΛ isaagiadagi ismaacΛdΛ maiquiaa maatΛcatadai isSuusi Cristo ΛrΛcΛΛgacΛrΛ vuviadami. ²³ DΛmos sivi caaagidi aanΛ vΛascatai ismaacΛdΛ maimaatΛcatadai siaaco gaaata vuaadana aanΛ cascΛdΛ casistutuidi aanΛ ismΛΛca gΛnnΛidagi.

²⁴ Modaivana iñΛlidi aanΛ siΛΛscadΛ imiagi Espaañiamu. Dai siΛΛscadΛ gΛndivida aanΛ baigiñΛliadamu aanΛ gΛntΛΛgacai. AanΛ ipΛlidi isgiñsoiña aapimΛ istucΛdΛ imi aanΛ baitΛquioma.

²⁵ DΛmos quiaa imia iñagai Jerusaleenamu dai vuidaquia iñagai tumiñsi Λvaavoitudadami JerusaleenΛrΛ oidacami. ²⁶ Λvaavoitudadami MasedooniΛrΛ oidacami dai AcaayΛrΛ oidacami baigΛnΛlidi Λmpaidacai tumiñsi dai ootosda agai Λvaavoitudadami soituutuigami JerusaleenΛrΛ oidacami.

²⁷ Λgai soi ΛMasedooniΛrΛ oidacami dai ΛAcaayΛrΛ oidacami sai maatΛna isSuusi Cristo ΛrΛcΛΛgacΛrΛ vuviadami cascΛdΛ ΛMasedooniΛrΛ oidacami dai ΛAcaayΛrΛ oidacami gΛagaitadai issoiñiagi tumiñsicΛdΛ dai vΛascΛrΛ baigΛnΛlidi caΛmpaidacai. ²⁸ CascΛdΛ siΛΛscadΛ vuidaquia

aanΛ gotumiñsi Λvaavoitudadami JerusaleenΛrΛ oidacami casistutuidi aanΛ isimiagi Espaañiamu dai modaivunucai gΛndividagi. ²⁹ SiΛascadΛ ai aanΛ mΛsiaaco daraaja aapimΛ cΛΛ maatΛ aanΛ isSuusi Cristo giñbaiΛliatuda agai. AanΛ gΛnmamaatΛtulda iñagai vaamioma Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragadΛ.

³⁰ AapimΛ siaa duutudai Suusi Cristo daidΛ Diuusi IbΛadΛ garsoicΛi isgΛroigΛada aatΛmΛ cascΛdΛ gΛndaanΛi aanΛ mΛsai mamadaiña aanΛ imvΛΛtarΛ. ³¹ Vai Diuusi maidagitona JudeeΛrΛ oidacami ismaacΛdΛ maivaavoitudai issoimaasi giñtaatatuldiagi. Dai daanΛdavurai Diuusi ΛpΛ vaidΛ Λvaavoitudadami JerusaleenΛrΛ oidacami baigΛrΛliaracΛdΛ vuuna Λtumiñsi ismaacΛdΛ vuidiaquia iñagai aanΛ. ³² Vai poduucai isDiuusi ipΛlidagi baigiñΛliatugada aanΛ siΛascadΛ gΛndividagi dai giñibΛstagi gΛdividacai. ³³ Diuusi gΛriibΛstudacan tadatudai dai aanΛ ipΛlidi isΛgai gΛnΛΛmadu daacagi.

16

¹ Gaamucu imi agai Peve. GoovΛ argΛraduñi vaavoitudadami. Dai goovai soicΛi Λooqui vaavoitudadami coococoidadΛ dai soituutuigami SencreeΛrΛ oidacami. ² AanΛ ipΛlidi isaapimΛ cΛΛga miaadΛgiadagi siΛascadΛ ajia goovai, poduucai isduucai gΛaagai mΛsmiaadΛgiadagi vΛΛsi Λvaavoitudadami. Dai maacadavurai istumaasi tΛgitoca goovai. Goovai soicΛiña muidutai dai aanΛ ΛpΛ giñsoicΛiña goovai cascΛdΛ.

³ Diuuscada avar viaatulda Prisila lamadu Aquila. Goovai arginaaduñi ismaaca giñsoiñacai gaaagidi isSuusi Cristo atacagacara vuviadami.

⁴ Goovai baitoma gancooditu dai cagacara gimvusaitu aidamasi giñmuua aagaitadai cascada aliñsi baigiñalidi aan goovaicada. Dai maisiu mosacaasi aan baigiñalidi vaascatai vaavoitudadami ismaacada maitarjudidiu baiganalidi lara.

⁵ Diuuscada avar viaatulda lara vaascatai vaavoitudadami ismaacada ganampaidi Prisila lamadu Aquila quidara. Diuuscada avar viaatulda Epeneto goovai arapagadada ismaacada vaavoitu Suusi Cristo Acaayara.

⁶ Diuuscada avar viaatulda María. Goovai aliñsi aata vueeyi aapima gansaagida. ⁷ Diuuscada avar viaatulda giñaduñi Andrónico lamadu Junias. Goovai giñlamadu maisapicatadai. Daid lojootosicami caga maata goovai, dai aliñ sias duutudai. Dai goovai araga vaavoitu Suusi Cristo iñsaan.

⁸ Diuuscada avar viaatulda Amplias. Agai aramai vaavoitudadami dai aliñ oigadai aan.

⁹ Diuuscada avar viaatulda Urbano goovai garlamadu aata vaaadana Suusi Cristo aaduiñdara. Dai Diuuscada avar viaatulda Estaaquisi. Goovai aliñ oigadai aan.

¹⁰ Diuuscada avar viaatulda Apelesi. Goovai aliñ soimaa taatamai dai apiavaavoitudai Suusi Cristo. Diuuscada avar viaatulda Aristóbulo aaduiñda.

¹¹ Diuuscada avar viaatulda giñaduñi Erodiono lamadu Narsiso aaduiñda agai vaavoitudai Suusi Cristo.

¹² Diuuscada avar viaatulda Tripena lamadu Tripasa. Goovai aata vueeyi Suusi

Cristo aa duiñdadara. Diuuscada avar viaatulda graduñi Pérsida. Goovai alia oigadai aan dai aliási aata vueeyi Suusi Cristo aa duiñdadara.

¹³ Diuuscada avar viaatulda Rupo. Goovai gia caga vaavoitudai dai cagacara oidaga. Diuuscada avar viaatulda Rupo dada. Goovai argiñdaada ducami.

¹⁴ Diuuscada avar viaatulda Asíncrito amadu Flegonte amadu Ermasi amadu Patroovasi amadu Ermesi amadu vaavoitudadami ismaacada amadu daraaja.

¹⁵ Diuuscada avar viaatulda Filólogo amadu Julia amadu Nereo amadu suculida amadu Oliimpasi amadu vascatai vaavoitudadami ismaacada amadu daraaja.

¹⁶ Cocomitucudavurai dai viaatuldiada gnaaduñi vaavoitudadami. Vasi aipacoga siaaco aimarai aan vascatai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo Diuuscada gamviaatuldi.

¹⁷ Gannucadacavurai gaidada ismaacada daivui dai gamamaatutudiña istumaasi maitarvaavoi dai poduucai cocotuldi vaavoitudadami dai soimaasi iduiñtuldi. Maitavar urapada agai.

¹⁸ Agai maitivueeyi istumaasi ipalidi Suusi Cristo. Agai baiyoma ivueeyi istumaasi lagi agai ipalidi. Agai vaa-munaiña oodami ismaacada polidi ismaitipu yaatavogami dai poduucai vupuiirumadiña.

¹⁹ Vascatai caa maata isduucatai agidiña aapima istumaasi gnaamatutuldi aan cascada baigiñalidi aan. Dai aan ipalidi issastuduaca aapima daida ivuaadagi istumaasi cagaducami dai maisiu istumaasi maicagaducami.

²⁰ Diuusi garsoicai iscagacara oidacagi maitarcodaitai

aipacoga dai ʌgai ootoma aadaimu ʌDiaavora vai camaisoimaasi gʌrtaatamituldiña. Aanʌ ipʌlidi isSuusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi.

21 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Timoteo. Goovai giñsoiñacai ivueeyi iñaa duiñdaga. Dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Jasoñi ʌʌmadu Sosípater. Goovai ʌrgiñaaduñi.

22 Aanʌ Tersio ivuiididi idi oojai Paavora dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ. Aanʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌʌpʌ.

23 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Gaayo. Goovai quiidʌrʌ giñuuliñaca aanʌ. Dai taañiupidiña goovai gʌquii ʌvaavoitudadami sai ami gʌnʌmpaidiña. Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Erasto ʌʌpʌ. Goovai ʌrtumiñsi vuudami tanai. Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Cuarto ʌʌpʌ.

24 Aanʌ ipʌlidi isSuusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi aapimʌ vʌʌscatai.

25 Diuusi istutuidi isgʌnsoiñagi mai vaamioma cʌʌga vaavoituda aapimʌ istumaasi gʌnmaatʌtuldi aanʌ. Aanʌ gʌnmaatʌtuldi isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai naana maasi istumaasi Suusi Cristo ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ. Gomaasi maitʌmaatʌcatadai ʌʌquioma²⁶ dʌmos sivi Diuusi gʌrmaatʌtuldi vʌʌsi gomaasi vai aatʌmʌ istutuidi isgʌnmaatʌtulda aapimʌ. Tomasi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌquioma ooja isdivia agaitadai ʌCristo dʌmos ʌoodami maicʌʌga maatʌ caʌcatadai. Dai sivi cadivia Suusi Cristo dai gʌrmaatʌtuldi aatʌmʌ

ismaacΛΔΛ ʌrojootosadΛ vʌʌsi gomaasi. Dai aatʌmʌ gʌnmaatʌtuldi istuiya ʌlidi ismaacΛΔΛ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ. Diuusi poduucai gatʌjai vai poduucai ʌoodami vʌʌsi oidigi daama oidacami vaavoitudana isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai ʌʌgidiña. Diuusi tomastuigaco oidagai.

²⁷ Aanʌ ipʌlidi isaapimʌ dai vʌʌsi oodami siaa duutuadagi Diuusi dai cʌʌga ñioocadagi giñʌpan duucai. Diuusi ʌgai dai maatʌ vʌʌsiaʌcatai. Poduucai ivueeyi aatʌmʌ vaavoitudaitai isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

Mosʌcaasi.

Diushi ñiooquidΛ utuducami oodamicΛdΛ
New Testament in Tepehuan, Northern
(MX:ntp:Tepehuan, Northern)

copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehuan, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tepehuán del Norte [ntp], Mexico

Copyright Information

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tepehuan, Northern

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

1cd37655-9109-5b5b-ab5d-6e755e5aa421